

V E R S L A G

van het 13de congres van de Socialistische Partij

13DE CONGRES

DE SP EN DE
WERELD

28 mei 2005

2 8 m e i 2 0 0 5

D e V e r e e n i g i n g N i j m e g e n

Verslag van het 13de congres van de Socialistische Partij op 28 mei 2005

Voorzitters

Riet de Wit / Bob Ruers

Secretaris

Paulus Jansen

Congrescommissie

Harry van Bommel, Hans van Heijningen en Paulus Jansen

Stembureau

Jean-Louis van Os en Remine Alberts

Opening door Hans van Hooft namens het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

Hans van Hooft: dames en heren, vrienden, vriendinnen en kameraden, ik ben Hans van Hooft, lid van het stropdasloze college in Nijmegen, maar heb wel een stropdas om bij belangrijke gebeurtenissen zoals nu. Ik heet het congres namens het gemeentebestuur van Nijmegen hartelijk welkom in deze mooie stad, waar dit jaar het 2000 jarig bestaan wordt gevierd. Ik complimenteer het partijbestuur met hun keuze dit monumentale gebouw voor het SP congres te huren en hoop dat de discussie vandaag over 'heel de wereld' met veel passie zal worden gevoerd. Ik wens, mede namens het gemeentebestuur, alle aanwezigen een goed congres!

Riet de Wit (voorzitter) dankt Hans van Hooft voor zijn vriendelijke woorden en geeft aan graag in Nijmegen te gast te zijn waar ook Peter Lucassen namens de SP-fractie zitting heeft in het (nog) enige linkse college in Nederland. Zij merkt op dat Nijmegen meer dan een rood college en 2000 jaar geschiedenis heeft en doelt met name op de toekomst in de vorm van aanstormend talent, nog heel jong, maar al geprezen en bekroond en stelt Pieter Derks voor.

<applaus>

Optreden Pieter Derks

Riet de Wit (voorzitter): goedemorgen, beste partijgenoten, dames en heren, gasten, dames en heren van de media. Ik ben Riet de Wit, voorzitter van de afdeling Heerlen en tot voor kort wethouder in Heerlen, maar zoals u weet is het politieke leven bruisend en veranderlijk: dus het was tot voor kort en nu niet meer. Ik heet u allen hartelijk welkom op ons 13de congres met als thema: 'De SP en de wereld'. Veel actieve SP'ers onder ons zouden graag vandaag op twee plekken willen zijn: hier in deze zaal en op het marktplein of de drukste winkelstraat in een stad. Het zijn de laatste dagen van de SP-campagne vóór een socialer en democratischer Europa en derhalve tégen de Europese grondwet. Vandaag moeten anderen campagne voeren: wij zullen hier vandaag vooral met elkaar discussiëren over internationale politiek en over de activiteiten die de SP op internationaal gebied de komende periode zal aanpakken. Europa en de Europese grondwet maken er natuurlijk deel van uit, maar de wereld is groter dan alleen Europa en wij hebben daarom voor vandaag twee sprekers uit het buitenland naar Nederland gehaald, speciaal voor dit congres: Mauricio Rands, vergezeld door zijn vrouw Patricia, is advocaat en professor uit Pernambuco Brazilië, lid van het Braziliaanse parlement voor de Arbeiderspartij PT, die sinds 2003 ook de president levert. President Lula is ooit op zijn zevende jaar begonnen als straatverkoper. Hij is metaalarbeider en vakbondsleider geweest. Eerder dit jaar heeft Jan Marijnissen rond gekeken bij de PT in Brazilië en hebben Harry van Bommel en Hans van Heijningen dat gedaan op het Wereld Sociaal Forum in Porto Alègre in Brazilië en bij de PT. Welkom Mauricio en Patricia Rands.

De tweede buitenlandse gastspreker is Jonas Sjöstedt van de Zweedse linkse partij en lid van het Euro-parlement, waar hij samen met onze eigen Erik Meijer en Kartika Liotard deel uitmaakt van de fractie van Verenigd Links. Die fractie roept momenteel in de Nederlandse media mensen op, die voor een sociaal – en democratisch Europa zijn, om hun stem goed te gebruiken door 'nee' te stemmen tegen de voorliggende Europese grondwet. Na alle kanonnen uit binnen- en buitenland, die het 'ja' kamp hebben ingezet, laten onze vrienden uit Europa zien dat ze graag een handje helpen. Welkom Jonas Sjöstedt.

<applaus>

Verder zal in de loop van de dag geprobeerd worden via de telefoon contact te leggen met verschillende plaatsen in binnen- en buitenland. Vandaag hebben we het over de SP in de wereld en komt de wereld bij ons op het Congres langs, mits het technisch lukt. Helaas missen wij niemand minder dan Jan Marijnissen. Precies in campagnetijd slaagt hij er in om in de lappenmand te raken, maar in gedachten is hij ongetwijfeld bij ons. In ieder geval willen wij Jan, vanaf deze plek, een snel herstel toe wensen, want we hebben hem nog heel hard nodig. Een applaus voor een snel herstel van Jan Marijnissen!

<applaus>

Bob Ruers (voorzitter): even wat cijfers. Beste mensen, het is altijd leuk om mee te beginnen: vandaag zijn aanwezig 943 partijleden, waarvan er 795 zijn afgevaardigd door 119 afdelingen. De afdeling Veenendaal, drie leden, is helaas niet aanwezig vanwege een auto-ongeluk vanmorgen. Vandaag zijn 34 partijbestuursleden aanwezig en is het aantal stemgerechtigden in totaal 829 minus drie uit Veenendaal. Het oudste lid vandaag aanwezig is Henny Sneevliet uit Rotterdam, geboren in 1926 en ooit koningin voor één dag bij de alternatieve SP-troonrede. De jongste is Sofia Villa uit Zoetermeer, geboren in 1987. Sinds het vorige, 12de Congres, van mei 2003, zijn er veertig nieuwe partij afdelingen bij gekomen en op dit moment telt de SP 44.587 leden, waarmee we het VVD-ledental ruim voorbij zijn gegaan. Nu nog in zeteltal! Ook zijn vandaag aanwezig de SP-parlementariërs uit de Eerste en Tweede Kamer, van het Europees Parlement, vertegenwoordigers uit Provinciale Staten, gemeenteraadsleden en wethouders. Dan zijn er gasten uit het Buitenland: Mauricio en Patricia Rands en Jonas Sjöstedt uit Zweden, die een betoog zullen houden, terwijl vanmiddag in een forum eventuele vragen van de congresgangers zullen worden beantwoord. Een bijzonder hartelijk welkom aan de 114 gasten en genodigden, uitgenodigd door het partijbestuur, de fractie van de Eerste en Tweede Kamer en de SP-fractie in het Europees Parlement.

<applaus>

Riet de Wit licht toe dat het congres vandaag twee belangrijke besluiten zal nemen: er zal een nieuw partijbestuur worden gekozen en er zal worden besloten welke koers de SP in de komende jaren zal varen. Daarvoor zal vanmiddag uitgebreid met elkaar worden gediscussieerd over het congresstuk 'De SP en de wereld', inclusief de nota van wijzigingen van het partijbestuur en de congrescommissie, en de ingediende wijzigingsvoorstellen door de congresafgevaardigden. Om 12.00 uur zal Harry van Bommel, woordvoerder buitenland voor de SP in de Tweede Kamer, een inleiding op het congres-thema houden. De Wit merkt verder op dat men een overzicht van alle kandidaten heeft gekregen en een voordracht die opgesteld is door de congrescommissie die op haar beurt ingesteld is door de partijraad. Paulus Jansen, sinds twee jaar partijsecretaris, zal namens de congrescommissie het woord voeren over de voordracht van de kandidaten. Aangezien hij niet herkiesbaar is, maakt het congres met een luid applaus duidelijk waardering te hebben voor het vele door hem verrichte werk.

<applaus>

Bob Ruers (voorzitter) stelt vervolgens de leden van het stembureau voor: Jean-Louis van Os, advocaat te Tilburg, Remine Alberts, fractievoorzitter in de raad van Amsterdam en Tim van Houten, medewerker van de partijadministratie op het hoofdkantoor, die in de zaal aanwezig is. Hij geeft het woord aan Anneke de Bres, huisarts uit Oss.

Anneke de Bres: goede morgen, we hebben het vandaag over de wereld. Ik wil het hebben over de wereld van verschil, die er bestaat tussen wat we als SP en heel veel gezond denkende mensen willen met de gezondheidszorg, en wat onze minister Hoogervorst wil. Als huisarts heb ik er heel veel mee te doen gehad de afgelopen periode en ik wil er graag iets over zeggen. U bent toch allemaal wel gezond

gebleven de laatste dagen? Ja, dat klopt dan hoor, want de dokters hebben gestaakt en dat schijnt heel gezond te zijn. Maar goed, er is ook ander onderzoek waarin is aangetoond dat investeren in de eerste lijnszorg zich vertaalt in een gezondere populatie. Hoe het ook zij: bij de huisartsen in Nederland is absoluut de geest uit de fles. Eerlijk gezegd is dat in mijn ogen de enige verdienste van Hoogervorst, want door zijn arrogante, negerende en denigrerende optreden prikkelde hij de huisartsen enorm. Wat wil die man? Door de moeizame onderhandelingen over het inkomen, het is ook een beetje raar hij pakt er een kwak geld vanaf, geeft het aan de zorgverzekeraars en zegt tegen de huisartsen daar kun je het terughalen mits etc., werden ze wakker en is het langzaamaan doorgedrongen dat het over veel en veel meer gaat dan alleen maar over het geld. De plannen van Hoogervorst en helaas ook de meerderheid van de Tweede Kamer gaan ons vak als huisarts aantasten. Mijn diabetespatiënten zijn koopwaar geworden, schreef een collega huisarts in de krant en zo is het ook. Straks moet je voor je lichamelijk onderzoek naar het ene bureau, voor je suiker weer ergens anders heen. Dat bepaal je niet eens zelf, maar dat doet je zorgverzekeraar, want die moet contracten afsluiten met concurrerende instellingen. Met zorg voor heel de mens heeft het helemaal niets meer te maken en ook niet met de voorgespiegelde grotere keuzevrijheid van de patiënten, integendeel. De enige die kiest, is de zorgverzekeraar. In mijn antwoordbrief aan Hoogervorst schreef ik: de gevolgen zullen niet u treffen, maar de mensen die we kennen uit de spreekkamer en van onze huisbezoeken. Want hoe moet een 86-jarige in een extramurale zorgvoorziening, voorheen bejaardenhuis, zijn zorgvraag formuleren? Hij heeft geen dorst, maar hij moet wel drinken. Hij heeft geen honger en hij vergeet om te eten. Toch moet hij zijn eigen zorg gaan inkopen. Dat werkt niet. Dus mensen: de zorg is geen markt. Dankzij het initiatief van Agnes hebben we veel wetenschappers en toonaangevende werkers in de gezondheidszorg zover gekregen het gelijknamige manifest te onderschrijven, op te stellen en te tekenen. Inmiddels hebben achtduizend anderen hen daarin gloeiend gesteund.

<applaus>

Daarom demonstreren de huisartsen eerst met zijn allen in Utrecht en kortgeleden nog in Den Haag, waar 'zorg is geen markt' een grootse manifestatie heeft georganiseerd. Naast huisartsen waren er ook woordvoerders van andere beroepen in de gezondheidszorg die al uitverkocht zijn: fysiotherapeuten, specialisten in de ziekenhuizen en de kraamzorg. Hun verhaal: het is een ramp, samenwerken kan niet meer. Je moet jezelf in de markt houden, anders dreigt het faillissement. Dat de kraamzorg nog niet spaak is gelopen komt niet door goed beleid, maar doordat er minder kinderen worden geboren. Patiëntenzorg: wat schuift het? Kan ik het ervoor doen? Dat is de vraag geworden in plaats van: hoe maak ik dat er zorg komt waar die het hardst nodig is. Patiënten die complexe zorg nodig hebben, meer dan gemiddeld, worden een kostenpost en ik voorzie dat we straks moeten leuren om hen behandeld te krijgen. Solidariteit, ho maar. Ja, als je gezond bent, dan gaat het goed. Dan ben je goedkoop te verzekeren, maar word je langdurig ziek of heb je een zeldzame erfelijke aandoening, dan heb je naast de problemen die dát al geeft, ook een groot financieel probleem. Preventie: commercieel niet interessant, dus de aandacht zal afnemen. De nieuwe zorgwetten, die nog door de Eerste Kamer kunnen worden tegengehouden, gaan deze ramp legaliseren. Het antwoord van de SP in de Kamer is heel erg duidelijk: nee. Maar het vond te weinig steun van anderen. Wat kunnen wij er nu nog aan doen? Dat is de vraag, die ik jullie wil voorleggen en eigenlijk weet ik het antwoord al en dat is namelijk het opvoeren van de buitenparlementaire druk en daarom sta ik hier.

<applaus>

Ik moet het mezelf ook aanrekenen, want heel veel mensen weten niet wat er allemaal dreigt te gebeuren. Met de 'No claim, No way'-campagne, ook weer een SP initiatief dat kon rekenen op een hele brede steun, is er wel iets op gang gebracht en dat punt is dan ook aangepast in de wet. Actie helpt dus wel. Sterker nog: ons parlement kan niet zonder. Het 'nee' van de huisartsen is laat, maar laten we als

SP er alles aan doen om het te laten uitgroeien tot een breed georganiseerde strijd voor behoud en innovatie van solidaire zorg voor iedereen. Dat is mijn oproep: organiseer bijeenkomsten, stuur brieven naar de Eerste Kamer nog vóór 7 juni aanstaande, want dan gaan ze hierover besluiten. Overleg als je vragen hebt, maar doe iets. De zorg kan niet zonder.

<applaus>

Riet de Wit: dank je wel Anneke de Bres, huisarts in Oss, veel succes met jullie actie. Onze volgende spreker is professor Mauricio Rands uit Brazilië, parlamentslid voor de PT in Brazilië. Hij is de oceaan overgekomen, een vlucht van elf uur om vandaag bij ons te spreken over wat er allemaal aan de overkant van de grote plas gebeurt. Daar waar links in Brazilië op dit moment de toon zet en ook de hoop vormt voor miljoenen mensen in dat deel van de wereld en niet allen daar. Partijgenoten, een warm welkom voor Mauricio Rands.

<applaus>

Mauricio Rands: Goedemorgen, mijn socialistische vrienden uit Nederland. Goedemorgen mevrouw Riet de Wit. Het spijt me voor de uitspraak. Meneer Bob Ruers wederom excuses. Het is voor mij, voor de Braziliaanse bevolking, voor de Braziliaanse arbeiderspartij en voor president Lula een grote eer om deel te nemen aan het congres van de Socialistische Partij van Nederland. Ik kom uit een Derde-Wereldland dat sinds 2002 geregeerd wordt door links, door president Lula, die een arbeider was, die heeft geholpen om een van 's werelds grootste vakbonden op te zetten: de C.U.T. en die deelgenomen heeft aan het opzetten van de arbeiderspartij. Ik behoor tot een partij die is voortgekomen uit de sociale beweging, uit de kritiek tegen een individualistische, consumentgerichte, egoïstische, oneerlijke maatschappij. Wij zitten in de politiek om de wereld te veranderen. Wij zoeken naar sociale gerechtigheid en gelijkheid tussen de sexen en rassen. Wij zitten in de politiek om solidariteit tussen alle mensen in de wereld te bewerkstelligen. Wij zitten in de politiek om de socialistische normen te laten gelden. Wij strijden voor gelijkheid, solidariteit, actief burgerschap. Voor een nieuwe wereld waarin alle mensen in het zuiden en in het noorden, man of vrouw, vrijheid hebben van seksuele geaardheid. Mensen accepteren geen enkele vorm van discriminatie. En daarom zijn we erg blij om de mix met links te versterken, met de Socialistische Partij hier in Nederland.

<Applaus>

Onze partij, de Braziliaanse arbeiderspartij, bestaat slechts 25 jaar, maar in deze korte tijd van haar bestaan is ze in staat geweest om de eerste problemen te overwinnen, en uit te groeien tot een grote beweging. Vanwege de noodzaak tot verandering in de Braziliaanse maatschappij, koos de Braziliaanse bevolking Lula tot president bij de presidentsverkiezingen in 2002. We zijn sindsdien met veel uitdagingen geconfronteerd. Allereerst om een partij te zijn van het gewone volk, van alle sociale bewegingen, en tegelijkertijd de verantwoordelijkheden van het voeren van een regering onder ogen te zien. De verkiezingen van 2002 waren een speciaal moment van hoop voor de Braziliaanse bevolking, in het bijzonder voor de 50 miljoen Brazilianen, die onder de armoedegrens leven. Wij zijn een land met 170 miljoen mensen. Het was een erg belangrijk moment van hoop. Sinds we aan het bewind zijn gekomen, zijn we met veel problemen geconfronteerd, en zijn we toch in staat geweest om veel verandering te realiseren. Direct bij het begin heeft president Lula een moeilijke keuze moeten maken over hoe de economie te leiden. Hij heeft gekozen voor een macro-economisch beleid dat een fiscaal evenwicht ondersteunt; dat de behoefte aan geloofwaardigheid ondersteunt. De Braziliaanse economie was in 2002 aan het krimpen. Vanwege de keuze van Lula is de Braziliaanse economie nu weer aan het groeien. Afgelopen jaar was de groei gemiddeld 5 procent, 5,2 procent om precies te zijn. Banen zijn gecreëerd; 2,7 miljoen banen in de twee jaar van Lula's periode. Maar...

<Applaus>

Nu is de economie robuust, maar de belangrijkste taak van een links georiënteerde partij aan het bewind is om de sociale voorwaarden van de armen onder de Braziliaanse bevolking te veranderen. En nu brengen we een zeer progressief sociaal beleid in de praktijk. Bijvoorbeeld: voor landhervorming hebben we een sterke beweging van landlozen in het land. Voor landhervormingen heeft president Lula afgelopen week de voorwaarden geaccepteerd van een lange mars door de landloze mensen. Hij heeft meer middelen toegewezen aan het landhervormingsprogramma. En nu is het doel om 150 duizend families land te geven in één jaar. En om ook de faciliteiten voor de boeren in het land te vergroten door technische hulp te geven en de voorwaarden te scheppen voor productie. Er is een heleboel gedaan voor de boeren, voor de landhervorming. Zo is er 6 miljard reals uitgetrokken om 600.000 families een bestaan op te laten bouwen in de familielandbouw. De gezondheidszorg: daaraan wordt de grootste post van de overheidsbegroting toegewezen. Lula voert veel programma's uit voor mensen van de Brazil Soredenty: programma's voor de gezondheid van de families die opgezet worden met sociale vertegenwoordigers, die de huizen van de arme families afdaan en hen voorzien van informatie en middelen om gezondheidsproblemen te behandelen. Veel inzet is geleverd om de ziekenhuizen en infrastructuur te herbouwen om mensen te voorzien van gezondheidszorg. Voor wat betreft onderwijs is president Lula, die reeds twee ministeries heeft geïnstalleerd om discriminatie op basis van ras of seksuele geaardheid aan te pakken, gestart met positieve discriminatie. Hij heeft twee speciale ministers aangesteld om deze positieve acties te leiden. Zojuist is er een programma gestuurd naar het congres, voor positieve discriminatie. De plaatsen in de federale, publieke universiteiten, waarvan er erg veel zijn, worden toegewezen aan studenten op basis van evenredigheid van de zwarten en Indianen onder de aanvragers. Ook zijn we de Indiaanse reservaten wettelijk aan het vergroten. President Lula heeft zojuist getekend voor een zeer groot reservaat genaamd 'Raposa Terra do Sol', daarmee het land teruggevend dat oorspronkelijk toebehoorde aan de Indiaanse bevolking. Zo is president Lula's regering veel aan het doen voor sociale aangelegenheden. De strijd tegen de honger en armoede is een hele moeilijke, vanwege de zeer grote sociale problemen van het land. Dus zorgen we voor het bevorderen van de groei met sociale deelneming, groei waarbij we de honger én de armoede aanpakken. Dit programma draagt de naam 'Fome Zero', en bestaat uit een familietoelage en hulp aan de arme families. Zo'n 6,7 miljoen arme families ontvangen deze bijzondere voorziening op voorwaarde dat hun kinderen naar de publieke scholen gaan. Zo wordt een zeer groot probleem aangepakt met een groot programma. Niet alleen kant-en-klare voorzieningen verstrekken, maar met maatregelen die het burgerschap bevorderen en zodoende de mensen erbij betrekken.

Wat betreft internationale relaties hebben president Lula en de Arbeiderspartij veel programmapunten die overeen komen met de opvattingen van Nederlandse socialisten. Wij wijzen unilateralisme van de hand en zijn van mening dat het multi-lateralisme serieus moet worden genomen. We moeten de internationale verbanden versterken, zowel van zuid naar zuid als van zuid naar noord. We moeten de verbanden in het bijzonder versterken voor die sectoren waar onze socialistische normen mensen hoop geven. Wij denken niet dat de mensheid enige toekomst heeft met de huidige verhoudingen op internationaal niveau. Wij denken wel dat we moeten samenwerken, en zijn tegelijkertijd van mening dat het afschermen van markten niet langer taboe moet zijn. Zo kunnen we een coalitie maken van alle progressieve, linkse krachten over de gehele wereld. Om honger, armoede, sociale ongelijkheid, uitsluiting en discriminatie aan te pakken. We accepteren geen wereld, die wordt geleid door slechts één enkel land. We denken dat de mensheid een betere toekomst verdient.

<Applaus>

We voelen ons vereerd en ontroerd door de solidariteit die jullie hier, de linkse Nederlanders, hebben voor de arme mensen. Niet alleen hier, in Nederland, maar over de gehele wereld. In Afrika, in Zuid Amerika, in Azië, in elk gedeelte van de wereld waar mensen in nood zijn, waar mensen worden ge-

discrimineerd. We zoeken samenwerking tussen onze landen, maar in het bijzonder tussen onze sociale bewegingen, en onze partijen, die deel uitmaken van het linkse spectrum. We hopen dat sommige problemen waarmee de arbeiderspartijen nu worden geconfronteerd, ons in Brazilië zullen helpen om bescheidener te zijn, om ons vermogen om te praten met andere linkse partijen verder te ontwikkelen. Wij denken dat we met veel moeilijkheden worden geconfronteerd, omdat we er in zeer korte tijd in slaagden om, vanaf de basis, aan het bewind te komen. Maar onze uitdaging ligt niet in het regeren omwille van de macht. We regeren om de aanspraken van de Braziliaanse bevolking waar te maken. Daarbij ondervinden we veel problemen doordat we geen meerderheid in het congres hebben. De hoop van de verkiezingen in 2002 gaf het idee dat het veranderen van een groot land als Brazilië eenvoudig zou kunnen. Velen van ons dachten dat het makkelijk zou zijn. Het is een lange weg, daar zijn we nu erg zeker van. Maar veel zaken kunnen we doen wanneer we de verbindingen versterken met de Braziliaanse bevolking, met de sociale bewegingen en met onze internationale vrienden, met links over de gehele wereld.

Om mijn voordracht te beëindigen, wil ik u een heldere toekomst toewensen. Ik wens dat u doorgaat een erg toegewijde partij te zijn, een zeer solidaire partij en ik wens dat u, in de nabije toekomst naar ik hoop, gaat regeren. Om te helpen een Europa te bouwen dat niet gesloten is, maar dat zich inzet om in het belang van de gehele mensheid de sociale werkelijkheid te veranderen. Ik wens u een heldere toekomst om de mensen hier in Nederland te helpen de ideologie te overwinnen, die nu helaas overheerst. Het is echt een grote eer voor mij als Derde Wereldactivist, als een vertegenwoordiger van de arbeiderspartij, hier te komen uit naam van het Braziliaanse volk, uit naam van president Lula, u te vragen om door te gaan zoals u bent en om u een heldere toekomst te wensen alsook u voor te bereiden om Nederland te veranderen en om te helpen de wereld te veranderen.

Dank u zeer.

<Applaus>

Bob Ruers: dank je wel Mauricio, vanmiddag zullen wij Mauricio nogmaals horen in de forumdiscussie en dan zullen we ongetwijfeld meer van hem horen en u kunt hem vragen stellen, die u bij ons kunt indienen. We gaan verder met het volgende deel van het programma: de verkiezing van het nieuwe partijbestuur. Hiervoor geef ik het woord aan onze algemeen secretaris Paulus Jansen. Hij zal een toelichting geven op de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur. Kandidaten die zijn voorgedragen door het zittende partijbestuur en kandidaten die zichzelf als kandidaat hebben aangemeld.

Paulus Jansen: dank je wel Bob. Beste partijgenoten, als afscheid nemend algemeen secretaris mag ik vandaag de kandidaten van het nieuwe partijbestuur introduceren en juist omdat ik uit de praktijk weet hoe enerverend, afwisselend en veeleisend het bestaan van een partijbestuurder is, wil ik alle kandidaten nu al danken voor hun ambitie om deze taak op zich te nemen. Wij hebben bij de kandidaatstelling van het nieuwe partijbestuur enkele vernieuwingen doorgevoerd. Zo konden de kandidaten de afgelopen weken in een forum op SPnet in gesprek gaan met onze leden en was het ook voor de eerste keer mogelijk om via internet de kandidatuur van mensen te ondersteunen. Van de drie kandidaten op persoonlijke titel heeft er één deze horde weten te nemen.

In de aanloop naar het congres is er vanuit een aantal afdelingen gepleit voor het koppelen van de bestuursverkiezing aan de evaluatie van de besluiten van het 12de congres. De partijraad heeft in december om praktische redenen besloten om dat niet te doen, maar de evaluatie te laten plaatsvinden tijdens de regioconferenties van komend najaar. Als er aanleiding toe is, kan daarna zo nodig besloten worden een extra congres te organiseren. Om ervoor te zorgen dat onze afdelingen voldoende tijd hebben om de evaluatie van de congresbesluiten te bespreken, zullen deze ruim voor de regioconferenties worden toegestuurd. Het tijdschema wordt binnenkort gepubliceerd zodat afdelingsbesturen nu al hun ledenvergadering kunnen plannen om de evaluatie te zijner tijd te bespreken. De evaluatie bevat waar nodig ook een analyse van de knelpunten en voorstellen voor verbeteringen.

Dan nu de kandidaten voor ons nieuwe partijbestuur. U heeft bij uw congresstukken de documentatie ontvangen over onze kandidaten en u kunt daar ook zien door welke afdeling ze kandidaat zijn gesteld of dat ze kandidaat zijn op persoonlijke titel. U heeft ze ook aan de tand kunnen voelen via internet en u kunt ze tijdens de lunchpauze ook nog aanspreken in de Annazaal.

Ik kan het dus bij deze introductie kort houden. Ik begin met de in functie te kiezen kandidaten:

- Kandidaat voor een nieuwe termijn als partijvoorzitter is Jan Marijnissen. Jan heeft zo'n lange staat van dienst, dat het bijna een belediging zou zijn om die in zes regels samen te vatten. Onder zijn leiding is de SP uitgegroeid tot de vierde partij in aantal stemmen en de derde partij in ledenaantal. Een partij die in staat is om volgende week bij het grondwetreferendum een meerderheid van de Nederlandse bevolking achter zich te krijgen.
- Kandidaat voor de functie algemeen secretaris is Hans van Heijningen. Hans is al dertig jaar als politiek activist betrokken bij de sociale en internationale strijd. Hij werkte tien jaar in Midden-Amerika onder meer voor de Sandinistische partij in Nicaragua waar hij een scholingsprogramma opzette. Hij was landelijk coördinator van XminY Solidariteitsfonds en is vanaf eind 2002 medewerker Buitenlandse Zaken bij onze Tweede Kamerfractie. Hans wordt voorgedragen door het partijbestuur.
- Dan hebben we twee kandidaten voor de functie penningmeester: Marga van Broekhoven stond al vijftien jaar als onderwijzeres voor de klas voordat ze in 1989 bij de SP in dienst kwam, waar ze de administratie heeft opgezet. Zij is zittend penningmeester sinds 1996. Marga was oprichter van de afdeling Dongen, zat een aantal jaren in de Dongense gemeenteraad en verzorgde met regelmaat landelijke en lokale scholingen. Zij wordt voorgedragen door het partijbestuur.
- Mia van Boxtel uit Sint Oedenrode was initiatiefnemer van onze ledenwerkgroep Sint Oedenrode, die inmiddels is uitgegroeid tot een afdeling waarvan ze ook lid is van het bestuur. Sinds maart 2003 is Mia ook SP-Statenlid in Noord-Brabant met als beleidsterrein zorg en milieu. Ze werkte in het verleden als beleidsmedewerker bij Buitenlandse Zaken, had een adviesbureau voor kleine ondernemers en werkte als medewerker inkoop en logistiek op het SP-partijbureau.
- Kandidaat afdelingssecretaris is Rosita van Gijlswijk uit Groningen. Ook nu al lid van het DB als scholingssecretaris. Rosita studeerde sociaal juridische dienstverlening, is sinds 1997 bestuurslid van de afdeling Groningen en sinds 1999 lid van de gemeenteraad, waarvan sinds 2002 als fractievoorzitter. Zij heeft gewerkt als belangenbehartiger bij de ABVAKABO voor zij in 2001 als scholingscoördinator in dienst kwam bij de SP. Zij wordt voorgedragen door het partijbestuur.
- Kandidaat scholingssecretaris is onze dagvoorzitter Riet de Wit uit Heerlen. Riet was medeverantwoordelijk voor de opbouw van de SP afdeling Heerlen waar ze vele bestuursfuncties bekleed heeft. Ze is nu fractievoorzitter in de Heerlense raad, was er ook twee jaar SP-wethouder en ontving in 2004 voor haar inspanningen voor de verslaafdenopvang de Rooie-Reusprijs. Zij is nu regiobestuurder in Limburg Zuid en sinds november 2004 medewerker van het scholingssteam van de SP. Riet wordt voorgedragen door het partijbestuur.

Dan de overige kandidaten, allen voor de functie van algemeen bestuurder. De eerste negentien worden voorgedragen door het partijbestuur.

- Herman Beekers uit Rotterdam, behoort tot de oprichters van de SP en werkt sinds medio jaren '70 voor de partij. Eerst als typist/drukker en opmaker. Daarna tussen 1994 en 2002 als hoofdredacteur

van de Tribune. Hij stond in 1996 aan de wieg van de SP-internetsite SP.nl en is sinds 2002 coördinator van de SP Webteam. Herman is zittend lid van het partijbestuur.

- Hans van Leeuwen uit Leidschendam-Voorburg zit nu als afdelingensecretaris in het dagelijks bestuur van de partij. Hij werd in 1999 bestuurslid van de afdeling Leidschendam, is sinds 1994 raadslid en is tegenwoordig ook fractievoorzitter. Hans was eerst zelfstandig kunstenaar en adviseur beeldende kunst voor hij in 2000 in dienst kwam bij de SP als lid van het afdelingsteam en als organisator van evenementen. Inmiddels werkt hij bij het landelijke scholingsteam.
- Renske Leijten uit Groningen werd 2,5 jaar geleden actief bij ROOD Groningen en de SP in die stad. In die periode is ze betrokken geweest bij de organisatie van vele lokale initiatieven. Bijvoorbeeld het verzet tegen de Irakoorlog, een actie voor meer jongerenhuisvesting en recentelijk nog een Palestijnse expositie. Renske is lid van het landelijk ROOD-bestuur, verantwoordelijk voor de A3-studentenkrant en kandidaat-voorzitter voor ROOD.
- Ronald van Raak uit Amsterdam is herverkiesbaar als algemeen bestuurslid. Hij is historicus en wetenschappelijk medewerker bij de Universiteit en werkt daarnaast part time bij de SP als hoofd van het wetenschappelijk bureau. Hij heeft een groot aantal publicaties op zijn naam staan en is frequent spreker bij scholing en debatten, zowel binnen als buiten de SP. Sinds april 2003 is hij ook lid van de Eerste Kamer.
- Sjoerd Uitslag uit Doorn is mede-oprichter en bestuurslid van de SP-afdeling Heuvelrug. Hij organiseerde er het succesvolle verzet tegen de dreigende opheffing van de polikliniek in Doorn en was initiatiefnemer van de ledenwerkgroep Wijk bij Duurstede, die inmiddels de status 'afdeling in oprichting' gekregen heeft. Sjoerd is ook kandidaat raadslid bij tussentijdse verkiezingen en studeert archeologie aan de Universiteit van Leiden.
- Paul Ulenbelt uit Leiden is medewerker Sociale Zaken bij de SP Tweede-Kamerfractie. Hij was daarvoor onder meer voorzitter van de Groningse studentenbond, werkte bij de jongerenorganisatie van de FNV, bij de Universiteit van Amsterdam als coördinator wetenschapswinkel en bij FNV Bondgenoten waar hij zich bezighield met arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid, scholing en medezeggenschap, en beroepsziekten.
- Cor Vergeer uit Leiden stond aan de wieg van de afdeling Leiden waarvoor hij ruim dertig jaar actief was. Cor is jarenlang voorzitter geweest van SP-raadfractie die onder zijn leiding van een naar vijf zetels groeide. Hij is in 2004 tussentijds gekozen als regiobestuurder in Zuid-Holland Noord waar hij veel heeft geïnvesteerd in scholing. Hij is docent bij de HBO Personeel en Arbeid voor volwassenen in Holland.
- Driek van Vugt uit Leiden, een positieve SP-stad zo te zien, werd op zijn zestiende lid en direct actief in de afdeling Leiden, waar hij enige tijd gemeenteraadslid was tot hij in april 1999 de jongste Nederlandse senator werd. Driek is sinds 1999 betrokken bij ROOD, de jongerenorganisatie van de SP, waarvan hij vanaf 2003 voorzitter is. Hij is verantwoordelijk voor de succesvolle opbouw van de vereniging, maar ook voor veel acties zoals de bezettingscampagne woningnood.
- Jeroen Zonneveld uit Amsterdam is al lang politiek actief. Hij werd SP-lid naar aanleiding van de oorlog in Irak, maar ook omdat de SP als enige politieke partij de door hem opgerichte NS Reizigerscollectief steunde. Hij was voorlichter bij de SER en is nu journalist bij een landelijk dagblad. Jeroen is actief vakbondslid en landelijk coördinator van het bedrijvenwerk bij de SP waarvoor hij ook de vergaderingen van het partijbestuur bijwoont.

Dat waren de kandidaten, die zijn voorgedragen door het partijbestuur. Dan zijn er nog twee andere kandidaten:

- Jos van de Borgt uit Gouda is sinds 2003 bestuurslid van de SP-afdeling Gouda waar hij verantwoordelijk is voor de Hulpdienst en de scholing. Hij werkte achtereenvolgens bij het CVV en FNV Bouw en is nu adviseur arbeidsverhoudingen bij een brancheorganisatie in de bouw. Hij heeft veel kennis op het terrein van arbeidsomstandigheden en is geregistreerd mediator.
- Anna de Groot uit Wormerveer is sinds 2001 bestuurslid van de afdeling Zaanstreek. Aanvankelijk als organisatiesecretaris en sinds 2002 als SP-fractievoorzitter in Zaanstad waar ze zich onder meer inzette voor de huurders in herstructureringswijken en voor uitgeprocedeerde asielzoekers. Zij werkt daarnaast als letselschadebehandelaar bij een grote verzekeraar.

Tot zover de introductie van de kandidaten.

Bob Ruers: dank je wel, Paulus, we gaan nu met zijn allen over de kandidaten discussiëren. Dat doen we in twee termijnen, zoals gebruikelijk in onze partij. Voor de eerste termijn hebben zich vijf sprekers gemeld. Zij worden nadrukkelijk verzocht zich te houden aan de spreektijd van maximaal twee minuten. Na de eerste termijn is er natuurlijk ook een tweede termijn. Dan nog even iets over de spelregels voor de discussie. Er wordt gesproken vanaf het podium en we hebben nog een nieuwtje: technisch staat de partij werkelijk voor niets: we hebben van de gemeente Nijmegen, een volgens mij afgekeurd stoplicht cadeau gekregen. In Nijmegen deed hij het niet, maar bij ons wel: dat gaan we gebruiken als fysiek hulpmiddel om u bij de les te houden als u gaat spreken!

Eerste termijn

Jos van de Borgt uit Gouda wil met ondersteuning van de afdeling Gouda de komende jaren een bijdrage leveren in het partijbestuur voor het verder uitbouwen en versterken van de SP. Hij heeft verstand van bouwen en komt uit de bouw, maar het gaat hem vooral om de mensen en is van mening dat vooral gebruik gemaakt moet worden van mensen die midden in de samenleving staan. Hij meent dat onvoldoende gebruik wordt gemaakt van de kwaliteit van burgers.

Jules Iding wil het graag hebben over de voordracht van de bestuursleden die in een specifieke functie worden gekozen en vindt dat met Jan Marijnissen als voorzitter, Hans van Heijningen als secretaris, Rosita van Gijlswijk als scholingssecretaris en Riet de Wit als afdelingssecretaris een uitstekend team wordt gevormd, aangevuld met een penningmeester. Hij merkt op dat de SP de rijkste partij van Nederland was en dit zo is gebleven dankzij het deskundig financieel beheer van Marga van Broekhoven. De afdeling Oss beveelt Marga dan ook graag aan om ook in de toekomst de rijkste partij van Nederland te blijven.

Laurens Ivens spreekt namens de afdeling Amsterdam, die drie mensen voor het partijbestuur voordraagt:

- Ronald van Raak, zittend partijbestuurder, wil graag doorgaan. Hij is bij velen bekend als directeur van het wetenschappelijk bureau, maar ook als Eerste-Kamerlid.
- Jeroen Zonneveld, ook zittend partijbestuurder, vooral bezig met bonds- en bedrijvenwerk benadrukt samenwerking met onder andere vakbonden, waarvan hij een brede kennis heeft en dat hij graag zou delen met andere afdelingen.
- Hans van Heijningen, iemand die van aanpakken weet en een goede partijsecretaris zal zijn.

Alfred Wams (Groningen) merkt op dat de leden die hij vertegenwoordigt niet bij de regioconferentie betrokken werden en nergens van wisten. Hij geeft aan dat voor het stemmen op kandidaten keuzes moeten worden gemaakt, die niet geheim kunnen blijven en benadrukt het waarborgen van de democratie.

Peter van Zutphen (Heerlen) is van mening dat de SP een partij is met veel talent in het land. Hij vertrouwt op de voordracht van het partijbestuur en wil Riet de Wit aanbevelen, die al zo'n 34 jaar SP het parlementaire werk in de raad en het afdelingswerk doet en een succesvol wethouder verslavingszorg was in de gemeente Heerlen.

Voor Jan Marijnissen zal het combineren van het fractievoorzitterschap en het partijvoorzitterschap een enorme klus zijn en zijn bereidheid hiertoe wordt dan ook zeer gewaardeerd. Tot slot zij opgemerkt dat niet Nijmegen, zoals Hans van Hooft beweerde, maar Heerlen de oudste stad van Nederland is, die acht jaar geleden al haar 2000-jarig bestaan heeft gevierd.

Reactie van de congrescommissie:

Paulus Jansen concludeert dat Jos van de Borcht en Laurens Ivens hebben gepleit voor bepaalde kandidaten, en dat Jules Iding zijn waardering heeft uitgesproken voor de deskundigheid van de zittende penningmeester. De SP zit aardig bij kas, maar waarschijnlijk had Jules Iding de jaarrekening 2004 nog niet gezien, want daarover zal een kritisch nootje gekraakt worden in de partijraad van juni. Met Alfred Wams uit Groningen heeft de afgelopen jaren een levendige correspondentie plaats gehad over de zorgvuldigheid van afdelingen bij het aanwijzen van kandidaten voor de regioconferentie, voor congressen en dergelijke. Het partijbestuur wijst er op dat mensen, die naar een congres worden afgevaardigd ordentelijk, via de koninklijke weg, op een algemene ledenvergadering worden aangewezen. Het is ook aan te bevelen dat op ledenvergaderingen van afdelingen de amendementen worden besproken zodat duidelijk is wat het mandaat is wat de delegatie meeneemt naar dit congres. Met betrekking tot het criterium van vijftig steunbetuigingen voor amendementen en kandidaten bij dit congres: dit wijkt af van het huishoudelijk reglement, maar hierover is een apart besluit genomen in de partijraad van december vorig jaar.

Tweede termijn

Cees Douw (Haarlem) heeft zich kandidaat gesteld voor het algemeen bestuur en merkt op dat niet alleen theoretische kennis van belang is, en dat praktische kennis onmisbaar is. Die kan hij volop bieden. Hij vindt het jammer dat zijn kandidatuur niet wordt gesteund.

Marijke Kamphorst zegt, namens de afdeling Eindhoven, Mia van Boxtel een goede kandidaat te vinden voor de functie van penningmeester.

Anna de Groot wil graag deel uit maken van het partijbestuur en wil in de overwegingen meegeven als tweede vrouw deel uit te maken van het partijbestuur.

Paulus Jansen heeft heel veel waardering voor Cees Douw, die zijn nek heeft uitgestoken. Dat geldt ook voor de personen die de kiesdeler niet gehaald hebben, maar de afspraak was dat vijftig steunbetuigingen op internet of op papier nodig zijn.

Toespraak Harry van Bommel

Goedemiddag partijgenoten! Toen ik vanmorgen bij de ontbijttafel mijn ochtendkrant opensloeg zag ik dit beeld, onze minister president met daaronder een citaat van hem, hij zegt hier: 'Ik sta voor gek'. Ik vroeg me bij het lezen van dat citaat meteen drie dingen af:

1. Wat is de nieuws waarde van die uitspraak;
2. Wat heeft geleid tot dit voortschrijdend inzicht bij de minister-president en;
3. Is dat niet een beetje je eigen schuld Jan Peter Balkenende, want heb je, heeft u excellentie, niet uw handtekening gezet onder een Eurogrondwet, 482 pagina's, waartegen Nederland op woensdag massaal 'nee' dreigt te zeggen. Is het niet zo dat die handtekening maakt dat u, dat jij Jan Peter, er uiteindelijk mee voor schut moet gaan? Heeft dat niet alles te maken met precies de inhoud van die grondwet? Daarover zullen we het vandaag met elkaar uitgebreid hebben, maar gelukkig over veel meer, want Europa is voor ons veel te klein. Wij hebben het vandaag over de SP en de hele wereld, wij willen verder kijken dan Europa en natuurlijk hadden we dat liever gedaan met Jan Marijnissen. Ik vervang hem hier graag vandaag, omdat het buitenlands beleid in de Kamer mijn terrein is. Althans ik ben woordvoerder op dat terrein en Europa en de campagne rond de grondwet vragen natuurlijk ook al mijn tijd en aandacht. Jan Marijnissen had hier natuurlijk willen staan en hij had hier moeten staan, maar hij heeft het in het debat verloren, het debat met de dokter heeft hij verloren, want de dokter was het die zei: 'Jij blijft thuis.' Uiteindelijk weten we dat, als we met dokters in debat gaan, het nog wel eens kunnen verliezen. Zo heeft ook Hans Hoogervorst gemerkt deze week met al die dokters op het Plein in Den Haag dat je, als je een verstandig mens bent, je maar beter goed naar je dokter kunt luisteren. Jan heeft dat gedaan en Hoogervorst, ik beloof het u, gaat dat ook doen! Beste mensen, laten we beginnen met natuurlijk Jan beterschap te wensen, want alhoewel wij hem niet kunnen horen kan hij ons nu wel horen. Met een applaus is dat wellicht het beste te ondersteunen.

<applaus>

Voordat we aan het middageten beginnen, mag ik jullie nog toespreken. Het wordt klaargezet terwijl ik aan het woord ben. In ons land is het vanzelfsprekend dat er 's middags eten op tafel komt. En 's morgens, en 's avonds, en tussendoor. Het is zelfs zo geworden dat we in dit deel van de wereld niet doodgaan van te weinig eten maar wel van te veel eten. Doodgaan door vervetting is een belangrijke doodsoorzaak geworden. In het Westen sterven net zoveel mensen aan vervetting als in de rest van de wereld aan verhongering. Daar is het helemaal niet zeker dat er elke dag een bord eten op tafel komt. In Brazilië, waar ik onlangs op bezoek was voor het Wereld Sociaal Forum, heeft president Lula juist dát als doelstelling voor de bevolking geformuleerd: elke dag een fatsoenlijk bord eten op tafel. Sommige dingen hoeft je niet moeilijk te zeggen, ze waar te maken is al moeilijk genoeg. Niet waar Mauricio? Ik vind het erg fijn dat jij ons vandaag hebt bijgepraat over alles wat er aan de overkant van de Atlantische oceaan aan het gebeuren is. Het zijn spannende en inspirerende tijden daar. Ik zal het partijbestuur voorstellen dat ze me binnenkort weer eens naar jullie sturen. Zakelijk natuurlijk. Naar zon, zee, strand, vrouwen en feesten kijk ik natuurlijk niet om. Mauricio, dank je wel voor je komst naar Nederland en je leerzame woorden. Wil je namens ons allemaal de hartelijke groeten overbrengen aan president Lula en al zijn medestrijders? Soms willen we hier wel allemaal zeggen: ik ben een Braziliaan. Ruud Gullit zou willen dat de halve selectie van Feijenoord dat óók zou kunnen zeggen: ik ben Braziliaan. Dan had hij nu nog een baan en Feijenoord kans op de landstitel. Wij hier kijken met groot enthousiasme naar het grote avontuur daar, in Brazilië en de rest van Latijns-Amerika! Heel veel succes, Mauricio, heel veel succes, president Lula!

Terug naar het eten. Terug naar twee rampzalige zaken die met eten samenhangen. Vervetting en verhongering. Hier sterven we door te veel eten en daar slagen we er maar niet in om iedereen genoeg eten te geven. Met die twee woorden is in het kort aangegeven hoe krom onze wereldorde vandaag de dag in elkaar steekt. En dat is een schande, niks anders. Dat vindt althans onze achterban. In elk onderzoek dat we doen, zeggen onze mensen dat de ongelijke verdeling van de welvaart in de wereld het allergrootste probleem voor de wereld is – en dus ook voor ons. Dat laat in al zijn eenvoud zien dat de SP en alle mensen die de SP maken, een internationalistische partij is. Dat zeg ik ook in de richting van mensen als PvdA-professor Jos de Beus, die voortdurend zegt dat volgens de SP de

wereld bij Vaals eindigt. Nee, Jos, niet de wereld eindigt daar, alleen Limburg. En dat is maar goed ook. Stel je voor dat dat niet zo was. Dan sprak half Europa net als Bob en Riet Limburgs en kon de andere helft van het continent daar niks van verstaan! Maar als SP gaan we vaak verder dan Vaals, en verder dan Limburg, om samen met anderen te overleggen, te pleiten, te demonstreren, te manifesteren voor een socialer en democratischer wereld. We gaan naar Europese en Wereld Sociale Fora, naar activisten in Afrika en Azië, die zich verzetten tegen de neoliberale globalisering. En laat ik Jos de Beus daar nou nooit tegenkomen. Die zal wel vast zitten bij de file in Vaals, denk ik dan maar. Wouter Bos kom ik daar overigens ook niet tegen – maar gelukkig wel op 2 oktober in Amsterdam, samen met 300.000 andere Nederlanders. Daar demonstreerden we met Wouter Bos, Femke Halsema, Jan Marijnissen, Lodewijk de Waal en Doekle Terpstra eensgezind tegen het asociale beleid in Nederland, dat weer alles te maken heeft met eisen en dictaten, die uit Brussel komen. Brussel, dat is in Maastricht rechtsaf, érg rechtsaf! Maar wij weten het te vinden, zoals we ook Genua en Stockholm en Soweto en Accra en Paramaribo en Willemstad en Porto Alegre weten te vinden, om maar eens wat plaatsnamen uit onze reisagenda te noemen. Dat komt omdat wij lid zijn van een partij van wereldburgers. En omdat de mensen in onze partij weten dat ons geluk buitengewoon samenhangt met de mate waarin mensen die elders wonen óók een eerlijke kans krijgen om gelukkig te worden.

Wij beperken onze blik niet tot Nederland. Daarvoor zijn we ook veel te klein. Mauricio heeft het gemerkt: twee uur in de auto, van Den Haag naar Nijmegen en dan is het alweer einde land! Als er één land is dat bij de wereld hoort en niet zonder kan, is het Nederland wel. We zijn opgebouwd uit het slib van rivieren uit andere landen. En de Batavieren spraken toen ze bij Lobith binnenkwamen ook geen algemeen beschaafd Nederlands. En die oude steenhopen waar Nijmegen nu al 2000 jaar zo trots op is, zijn ook niet door bouwvakkers uit Groesbeek neergezet maar door de Romeinen en de Franken. Kortom: welbeschouwd was Nederland er nooit geweest zonder buitenland en zonder buitenlanders. Nederland, Europa en wereld – niet los te denken. Vandaar dat we in de afgelopen jaren contacten hebben gelegd in alle werelddelen, op bezoek zijn geweest bij mensen en organisaties van wie wij hier veel kunnen leren en die hopelijk van hun kant iets hebben aan onze ervaringen en inzichten. Nederland is geen eiland, maar deel van de wereld en daarom medeverantwoordelijk voor de ontwikkelingen in de wereld. En omdat wij deel van Nederland zijn, onze eigen rol in de Nederlandse politiek spelen, moeten wij ook duidelijk maken waar wij staan in de internationale politiek. Dit congres formuleert dat antwoord in ons congresstuk 'Heel de wereld'. Dat stuk is op zijn manier een invulling van ons algemene beginselprogramma 'Heel de mens' dat we nu vijf en een half jaar geleden vaststelden, in Zwolle.

We staan niet alleen in onze opvatting dat de wereldwijde ongelijkheid een regelrechte schande is. Toen wij ons beginselprogramma vaststelden, stelde de internationale samenleving ook zijn programma vast: de Millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties.

- Daarin formuleerden de Verenigde Naties de taak voor alle landen en alle burgers om ervoor te zorgen dat in 2015 de armoede in de wereld tenminste gehalveerd zou moeten zijn.
- Daarin beloofden we elkaar dat dan tevens de kindersterfte met tweederde zou moeten zijn teruggebracht.
- Daarin spraken we af dat het aantal mensen dat geen toegang heeft tot schoon drinkwater gehalveerd zou moeten zijn.
- Daarin verplichtten we ons dat de verspreiding van aids een halt toe zou zijn geroepen.
- En daarin beloofden we elk kind, waar ook ter wereld, dat het tenminste recht zou hebben op basis-onderwijs – en daarmee een basis op een betere toekomst zou krijgen.

Die millenniumdoelstellingen waren een belofte aan de wereld. En die belofte wekte hoop bij mensen in vaak hopeloze omstandigheden. Beste partijgenoten, het is wrang en hard maar waar: de wereld is druk bezig om die beloften om zeep te helpen.

- In plaats van onze beloften waar te maken, zijn we bezig ons opnieuw te schande te maken en anderen hun hoop te ontnemen.
- Waar de wereld massaal middelen had moeten investeren in schuldsanering, eerlijke handel en economische ontwikkeling – is ze weer verzeild geraakt in een nieuwe bewapeningswedloop en in nieuwe oorlogen die naast massa's mensenlevens ook nog massa's geld kosten.
- Waar de wereld had moeten kiezen voor eerlijker delen is de ongelijkheid tussen Noord en Zuid weer verder toegenomen. De rijken zijn weer rijker geworden, de kloof weer groter.

Wat moeten de arme mensen overal ter wereld er wel niet van denken? Ik schaam me diep. En ik ver-
 schuil me niet achter het wel al te gemakkelijke excuus dat wij niet regeren dus dat zij, de Balkenendes
 in Nederland en de Bolkesteins en Barosso's in Brussel en de Berlusconi's in Rome en de Bushes in
 Washington, de schuld dragen. Dat is wel zo, maar wij zijn kennelijk niet sterk of slim genoeg om die
 gasten door iets beters te vervangen. En dat moeten we onszelf aanrekenen, willen we het ooit ver-
 anderen. Wij, wij samen op de wereld, doen het niet goed. En daarom gaat het met zoveel mensen op
 deze wereld zo verschrikkelijk slecht. Maar ik wens niet te capituleren. Wij wensen niet te capituleren.
 Voor mij, voor ons geldt nog steeds: belofte maakt schuld! Daarom vind ik dat wij als SP er alles aan
 moeten doen om tenminste ons eigen parlement en onze eigen regering vol gas te laten geven om ons
 deel van de afspraken na te komen.

- Dat betekent dat er niet gesjoemeld mag worden met ons budget voor ontwikkelingssamenwerking, maar dat dat juist omhoog moet.
- Dat betekent dat we niet achter een oorlogszuchtige Amerikaanse president moeten aansjokken, maar consequent moeten kiezen voor vreedzaam samenleven en voor het voorkomen van oorlog, onderdrukking en uitbuiting.
- Dat betekent dat we bereid moeten zijn arme landen hun schulden kwijt te schelden in ruil voor verantwoord beleid van die landen.
- Dat betekent dat we moeten helpen waar het maar kan om mensen elders een eerlijke kans te geven om hun eigen geluk te bouwen.
- Dat betekent dat we bij internationale samenwerking niet steeds ons eigen economische belang – en dan vooral dat van mensen met veel geld en veel macht – voorop moeten stellen, maar het belang van alle wereldburgers.

Ik ben blij met creatieve initiatieven zoals van landen als Brazilië, Zuid-Afrika en India om tegengas te geven aan de Westerse dominantie van wereldhandel, wereldproductie en wereldconsumptie. Ik vind dat Nederland moet kijken hoe we in dat soort samenwerking kunnen deelnemen, in plaats van alles via een Europese of transatlantische bril te bekijken en te beoordelen. Ik vind daarom ook dat we vol moeten inzetten op een beter functioneren van de Verenigde Naties. Natuurlijk mankeert er van alles aan de mondiale volkerenorganisatie. Maar het is de enige die we hebben en dus moeten we het daarmee doen. Ik wil dat vanuit Nederland alle ondersteuning wordt gegeven die de Verenigde Naties kunnen gebruiken, vooral waar het gaat om het voorkomen van conflicten en om het versterken van de internationale rechtsorde. Daarom ben ik ook voor het Internationaal Strafhof dat in Den Haag is en daarom baal ik van president Bush die dat Hof zo nodig met een Amerikaanse invasie het werken onmogelijk wil maken. Meneer Bush, het is hier niet het Wilde Westen, ik wil leven in het beschaafde Westen!

Deze week was er slecht nieuws voor George Bush. Als hij hier mee deed aan de verkiezingen haalde 'ie bar weinig stemmen. Daar zijn we in Nederland vrij eensgezind over. Volgens een peiling deze week van NIPO is Bush hier net zo populair als Balkenende. Nou, daar word je niet blij van!

Ondertussen gaat het goed met onze partij. Onze populariteit groeit en groeit. We zijn de derde in ledental geworden en in de laatste peiling van Maurice de Hond zijn we nu ook al de derde partij in kamerzetels. Ze zitten te zweten bij de VVD – en niet alleen daar verzeker ik jullie. Ik zou liegen als ik

zou zeggen dat ik daar niet van geniet. Integendeel. De beste partij van Nederland verdient tenminste een plaatsje in de top drie, nietwaar? Maar niet de grootte van onze partij is uiteindelijk waarnaar we ons moeten beoordelen. Dat oordeel wordt gebaseerd op het effect van onze partij. Wat presteren we? In welke mate weten we onze in 'Heel de mens' en nu 'Heel de wereld' geformuleerde taken waar te maken? Dáár gaat het uiteindelijk om. Dat maakt dat ik steeds meer begin te verlangen naar de dag waarop we het huidige nationaal en internationaal harde en asociale beleid van de zittende regering kunnen vervangen. Ik verlang naar het moment waarop we dit kabinet kunnen vervangen door een sociale coalitie. Door een coalitie die niet het eigen belang van weinigen, maar het algemeen belang als richtsnoer voor zijn handelen maakt. In de afgelopen maanden blijkt de kans op zo'n sociale coalitie te groeien, dat is een van de redenen waarom rechts elkaar zo omklemd houdt. Maar vallen zullen ze. Is het niet nu, dan toch wel straks. Al is het niet dit jaar, dan volgend jaar – of het jaar daarop.

Op 1 juni krijgt deze regering een eerste opvoedkundige pets van de kiezer. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2006 zal denk ik de tweede klap in het gezicht worden uitgedeeld en het is zeer de vraag of de coalitie daarna nog wel voort kan. Wij zijn in ieder geval klaar om te zeggen: meneer Balkenende, meneer Zalm, u kunt gaan! We gaan het anders en beter aanpakken in dit land. En dat geldt zeker ook voor onze internationale taken op basis van beloften aan de armen en onderdrukten van deze wereld. Ik raak er ook steeds meer van overtuigd dat er voor zo'n ander beleid brede steun groeit. Ik zie het bij de achterban van PvdA en GroenLinks. Maar ik merk het ook bij veel religieus geïnspireerde mensen die tot nu toe nog hun steun gaven aan het CDA maar dat gaandeweg ondoenlijk beginnen te vinden. Dat doet mij ontzettend goed. En ik zeg tegen Jan Peter Balkenende en Piet Hein Donner: je kunt wel een C in je partijnaam zetten, maar daarmee ben je het nog niet. Ik voel het, en u ook, denk ik: er is verandering op komst in het politieke landschap. Na een tijd vol gemiste kansen en een negatief ieder-voor-zichbeleid, komt de tijd van het nieuwe optimisme er aan. In de samenleving, in de politiek. Nationaal en internationaal. We willen weg van het gezeur dat het nu eenmaal zo is en niet anders kan. Weg met dat geklaag, tijd om de handen uit de mouwen te steken. En wie wil meedoen, is van harte welkom. Wij zijn niet eenkennig!

Maar willen we vooruit, nationaal en internationaal, dan moeten we voorkomen dat er nu nog blokkades worden opgeworpen. En daarmee ben ik bij de Europese Grondwet. Want dat is een voorbeeld van blokkerende politiek. Die grondwet dreigt zaken die we beslist niet kunnen gebruiken als we een eerlijker toekomst willen, op het laatste moment, in een vlucht vooruit, in beton te gieten. Dat kunnen we beter maar niet doen. Want daardoor wordt de nu pas echt goed begonnen discussie over de wijze van Europese samenwerking en de plaats van Nederland daarin, weer platgelegd. Als SP hebben we een consistente koers gevaren, al vanaf het Verdrag van Maastricht. Vanaf die tijd hebben wij er keer op keer op aangedrongen om de bevolking bij de Europese eenwording te betrekken. We deden dat rond het verdrag van Maastricht, het verdrag van Amsterdam en het verdrag van Nice. We deden dat rond de invoering van de euro en we deden dat in een vroegtijdig stadium rond de Europese Grondwet, toen Jozias van Aartsen dat nog afdeed als luchtflitsrij. Onze visie is helder: wij geloven in Europese samenwerking – maar alleen als die gebouwd wordt op vertrouwen van de burgers. En vertrouwen leg je niet van bovenaf op. Vertrouwen bouw je van onderaf op. Precies dát heeft onze regering over het hoofd gezien. Eerst werd er arrogant gedacht dat de burgers braaf zouden doen wat van bovenaf werd verlangd. En toen dat spaak liep, werd er gekozen voor botte bedreigingen van de bevolking. Wie nee stemt, doet het licht uit, zei minister Brinkhorst. Als je nee stemt, kan er oorlog komen, zei minister Donner. En premier Balkenende dacht aan vernietigingskampen, zei hij in Margraten toen hij zelfs daar de Europese grondwet promootte. Dat bracht niet al te slimme VVD-europarlementariërs op het onzalige idee om dat dan ook maar in een reclamespotje op de televisie in beeld te brengen. En hoewel officieel teruggetrokken werd dat schandalige spotje van Joden, die op transport naar de vernietigingskampen worden gezet, deze week nog uitgezonden op de regionale televisie. Of neem minister Bot: hij zei: als je twijfelt, kun je beter thuisblijven. Ja, dát kan ook. Dat was héél diplomatiek – maar wel erg

weinig democratisch. Je kunt ook overdrijven. Zoals Wouter Bos, die voorstelde om bij een nee, over een jaar nog maar een referendum te houden. Door Krista van Velzen goed samengevat tot: zeg je Nee, dan krijg je er twee. Daar trappen wij niet in Wouter Bos. Wat opvalt is dat er steeds hetzelfde patroon zichtbaar wordt: eerst dreigen, dan zeggen dat het niet zo bedoeld was, en daarna weer met een volgend dreigement komen. En vooral ook met kulargumenten. Zo zei staatssecretaris Rutte bij Barend en Van Dorp dat de regering best nog wat extra miljoenen belastinggeld mocht gebruiken... omdat de SP in het nee-kamp zit en geld zat heeft. Ja, dank je de koekoek! We hebben geld bij de SP: uw geld, uw contributie, mijn geld, mijn contributie, mijn afdrachten en die van onze andere Kamer- en raadsleden. Wij gebruiken dus wel óns geld. Laat hij dat dan ook doen. Laten al die ministers een maandje salaris in de pot stopen en daar hun propaganda van betalen. Dán zijn we eerlijk bezig. Nu doen ze gewoon een greep in de nationale huishoudportemonnee. Om hun eigen partijpolitieke wensen ten uitvoer te brengen. Van mijn en uw centen zie ik nu Ayaan Hirsi Ali in knallende krantenadvertenties zeggen dat wie tegen mensenhandel is en armoede in de wereld, vóór de Europese Grondwet moet stemmen. Dus wie nee stemt... En van datzelfde ons ontstolen geld zegt Wim Duisenberg dat wie voor een sterk Europa is, vóór moet stemmen. Hij kan het weten zegt 'ie. Jammer dat 'ie dat van die sterke gulden en die zwakke mark en de omwisselkoers van de euro destijds niet wist – of het ons althans niet vertelde. Sterk Europa? Sterk in de achterkamer, zul je bedoelen, maar niet in de Tweede Kamer!

O ja, Joop van den Ende zegt ook dat we ja moeten stemmen. Hij ziet er wel een mooie soap in, denk ik. En dáár kan ie wel eens gelijk in hebben. Prachtige scènes zie je voor je: van al die politici die elke maand tussen Brussel en Straatsburg op en neer reizen en ondertussen door meer dan 10.000 Brusselse bedrijfslobbyisten benaderd en verleid worden. Als Joop daar iets van maakt, kan hij wellicht ook een deel van de kosten van het Europese reiscircus dragen. Die belopen meer dan 200 miljoen euro per jaar. Jan Marijnissen heeft het mooi samengevat: het nee-kamp heeft veel argumenten maar weinig centen. Het ja-kamp heeft weinig argumenten maar wel veel centen. Uw centen, onze centen. Onze nationale boekhouder Zalm – de zuinigheid zelve als het om zaken als zorg en sociale uitkeringen gaat – zit erbij en kijkt ernaar. Net zoals ie er bij zat toen de gulden wel al te goedkoop in de euro werd ondergebracht op last van de Duitse regering. Dat illustreerde meteen hoe de verhoudingen in Europa lagen en liggen. Geen enkel misverstand: met deze Europese grondwet worden de grote landen machtiger ten koste van de kleinere landen. In de Raad van Ministers en in het Europees Parlement. De Franse president Chirac schreeuwt het van de daken: Frankrijk wordt machtiger, dus stem vóór. Nou, mooi niet! denken wij hier – en gelukkig de Fransen net zo. Want wat hebben zij aan meer macht voor de Franse regering als die vervolgens Europa gebruikt om slecht en asociaal beleid door te drukken? Wat dat betreft is het overal in Europa hetzelfde beroerde beeld. Chirac, Berlusconi, Balkenende – hun namen onder het grondwettelijk verdrag inzake de Europese Grondwet zijn voor veel burgers een reden te meer om te zeggen: nou, dan maar niet! Dat geldt ook voor de naam van Frits Bolkestein, die eerst Nederland openbrak voor het neoliberalisme en daarna in Brussel zijn karwei verder mocht afmaken. Ik heb het over de Bolkestein-richtlijn. Die moet de kroon worden op de liberaliseringspolitiek van de oude VVD-vos en die wordt niet ten onrechte in Frankrijk de Frankenstein-richtlijn genoemd: dokter Frankenstein dacht dat hij knap werk leverde en een nieuwe mens maakte – maar er kwam een monster uit. Frits Bolkestein heeft dezelfde kapitale fout gemaakt. In naam van de vrijheid maakt hij in Europa vrij baan voor een race naar de bottom op wezenlijke terreinen als onderwijs, zorg en overige dienstverlening. Ik moest wel lachen toen Franse elektriciens en loodgieters, die volgens Bolkestein nogal lui en nauwelijks voorhanden waren, zijn ongelijk bewezen: door prompt zijn gas en licht af te snijden – nog voor dat ie daar om gevraagd had. Dát was snel, het leek Overtoom wel! Tuut, tuut!

Ik hoop dat morgen de Fransen alvast mede daarom afrekenen met deze Europese Grondwet, waarin ook de dienstenliberalisering zijn plekje heeft gekregen. Kom op, Frankrijk: we hebben allebei op een haar na de Champions League niet kunnen winnen, maar dit wordt de echte Europese hoofdprijs! Mijn advies aan iedereen die denkt dat we een beter, socialer, democratischer en duurzamer Europa

verdienen: ga op 1 juni stemmen en stem tegen deze Europese grondwet. Maar dat neemt niet weg dat ik veel begrip heb voor mensen, die zeggen dat ze vóór gaan stemmen, omdat ze vinden dat er in Europa wel samengewerkt moet worden. Volledig mee eens. We kunnen ons niet achter onze dijken en waterlinies terugtrekken en de wereld maar de wereld laten. Maar wie wil zo iets ook? Dat is slechts een karikatuur die de regering probeert te maken van het nee-kamp. Ik zeg hier vol overtuiging dat de meeste mensen in dit land op dat punt niet wezenlijk verschillend denken. We willen allemaal goede samenwerking in Europa. Maar doe het dan ook goed en niet zo gebrekkig als in deze Grondwet. Nederland verdient beter, Europa verdient beter! Ik wil daarom dit congres voorstellen het nieuwe partijbestuur een opdracht te geven. Die houdt in om meteen na 1 juni in overleg met onze fracties in het Nederlandse en Europese Parlement een Europees actieplan te ontwikkelen waarin we aangeven wat er na 1 juni, als het NEE gewonnen heeft, moet worden gedaan om bij de heronderhandelingen zo sterk mogelijk te staan. Ik vind dat die onderhandelingen geïnspireerd moeten worden door onze burgers, in plaats van onze bestuurders. Daarvoor is het nodig om onze burgers, die de afgelopen weken bewezen hebben helemaal niet te dom zijn om over Europa mee te praten, systematisch te betrekken. Ik zou willen pleiten voor een nationale conventie met groepen burgers uit het hele land. Daarin mogen naast burgers natuurlijk ook maatschappelijke organisaties en politici meepraten, over de vraag: nu er heronderhandeld gaat worden, welke richting willen we op met de Europese samenwerking? Hoe maken we die samenwerking simpeler, doorzichtiger, slagvaardiger en bovenal democratischer? En hoe brengen we hem dichterbij de burgers in plaats van steeds verder weg? Dat is het alternatief voor deze Grondwet. Een alternatief waarvan de voorstanders zeggen, dat het niet bestaat. Dat bestaat dus wel, alleen willen zij het niet. Ik kan me voorstellen dat we zo'n voorstel snel bespreken in het parlement, omdat na een NEE de toestand voor iedereen anders zal liggen, nu vrijwel iedereen heeft gezegd de uitspraak van het referendum te zullen respecteren. Ik kan me ook voorstellen dat we dan eerst aan het Sociaal en Cultureel Planbureau vragen om enkele Europese scenario's te onderzoeken en die te koppelen aan opvattingen onder onze burgers. Dat deed het Planbureau onlangs ook over de mogelijke richtingen waarin Nederland zich zou moeten ontwikkelen. De meeste mensen waren voor een meer sociaal en solidair Nederland. Dat zou ook zomaar het geval kunnen zijn met de meest gewenste richting voor Europa en Europese samenwerking. Als u in uw inbreng straks wellicht nog op dit voorstel zou willen ingaan, zou ik dat erg op prijs stellen.

Beste partijgenoten, woensdag telt elke stem. Als die dag een meerderheid van de bevolking het aandurft om nee te zeggen tegen deze Europese Grondwet dan geeft dat ons de unieke kans én de grote plicht om het debat over de toekomst van Nederland en Europa met onze bevolking voort te zetten. Dát avontuur willen we allemaal dolgraag meemaken. Omdat het belangrijk is voor Nederland, Europa én de wereld. Hoe democratischer en socialer wij onze samenleving in Nederland en Europa maken, des te meer kansen krijgen de mensen elders op de wereld om ook in vrede en veiligheid, in welvaart en welzijn te leven. Het is een moeilijke weg, ongetwijfeld. Maar volgens mij ook de enige weg die ergens toe leidt en dus ons moet leiden. Als je ja zegt tegen democratie, internationale solidariteit en Europese samenwerking, dan zeg je nee tegen deze Grondwet. De kiezer heeft dat begrepen. Nu onze regering nog.

Muzikaal Intermezzo

Riet de Wit: hartelijk dank, Harry van Bommel, voor je inspirerende toespraak en veel succes met de laatste dagen van de campagne voor een socialer en democratischer Europa en dus tegen deze grondwet. Dames en heren, u hoorde zojuist ook het lied: 'Nederland zegt nee' van Bob Fosko samen met Ella en Meerle. De tekst is van Bob Fosko en Jean Paul van der Meij en de muziek is van Ella Wonder. Dadelijk kunt u stemmen over de kandidaten voor het nieuwe partijbestuur. Daarvoor nu eerst het woord aan Jean-Louis van Os, voorzitter van het stembureau.

Jean-Louis van Os: zoals jullie weten wordt er over personen altijd schriftelijk gestemd in de partij. Iedereen heeft hiervoor zes stemkaarten gekregen. De tien kandidaten met de meeste stemmen zijn gekozen. Daarvoor is geen minimum aantal stemmen vereist. Gooi u stemkaart in de bussen, die rondom deze zaal staan. In de loop van de middag worden de stemkaarten geteld en aan het einde van de dag hoort u wie er wel of niet benoemd zijn.

Bob Ruers: tot aan het moment dat u de zaal weer binnenkomt, kunt u de stemkaart in de bussen doen, die direct na de lunch om 13.25 sluiten. Eet smakelijk!

Heropening congres

Intussen is een telefonische verbinding met succes tot stand gekomen met Jan Marijnissen.

Riet de Wit: hoe is het met je?

Jan Marijnissen: mijn rug heeft me in de steek gelaten. De laatste tijd al, en dat is de afgelopen dagen nogal verergerd, maar het grootste balen is dat ik vandaag niet bij jullie in Nijmegen kan zijn.

Riet de Wit: Jan, we missen je wel. Een zaal vol SP'ers en je bent er niet!

Jan Marijnissen: jongens, jongens, het is in al die jaren nooit gebeurd! Ik vind het ook buitengewoon vervelend, te meer ook, omdat het om een erg belangrijk congres gaat. Ik ben er erg trots op dat de SP die altijd oog heeft voor binnenlandse kwesties en binnenlandse problemen en zich erg identificeert met mensen, dit congres organiseert. Dit congres toont dat ons gezicht altijd op de wereld is gericht. Ik ben er trots op dat de SP'ers bij elk onderzoek weer zeggen: voor ons grootste probleem in de wereld, niet eens zo zeer onze interne problemen in Nederland, als wel de verdeling tussen arm en rijk in de wereld. Dus, ik vind het heel erg jammer dat ik er niet bij ben vandaag!

Riet de Wit: wij ook, Jan, wij missen je heel erg. Ik moet zeggen: het loopt goed, maar een congres zonder jou is toch maar een half congres, Jan.

Jan Marijnissen: dank je wel.

Riet de Wit: Jan, wat ook doorgaat is de referendumcampagne: wordt je zenuwachtig voor woensdag?

Jan Marijnissen: nee, eigenlijk niet, want ik denk dat het heel erg goed gaat met de campagne. Wij hebben een zeer inhoudelijke campagne gevoerd hebben in tegenstelling tot de voorstanders van de grondwet. Wij hebben twee heel belangrijke argumenten. In de eerste plaats het neo-liberale karakter van de grondwet en de marktwerking die overal wordt opgelegd, en als tweede onze waarschuwing voor de superstaat, die de democratie uitholt. Je merkt dat die argumenten aanslaan. Aanvankelijk was 70, 80 procent van de Nederlanders vóór de grondwet, maar inmiddels begint het mensen toch duidelijk te worden dat nu een ja tegen die grondwet een definitief ja is, een definitief ja tegen het neo-liberalisme, tegen die superstaat, en niet meer terug te draaien is. Dus, zeggen mensen: maar wacht eens even, dan wil ik eerst even het naadje van de kous weten. Dus, geef me toch maar even een nee. Ik ben erg blij met die campagne zoals het tot nu toe is gegaan. Ik ben trots op de mensen van onze partij zoals zij zich qua argumenten inzetten. Zij doen het allemaal fantastisch en wat ik nog het meest in het oog springend vind in de hele campagne, is hoe enerzijds het volk en aan de andere kant het establishment stellingen betrokken hebben. Het is toch heel curieus om te zien dat alle kopstukken van de politiek uit binnen- en buitenland hier komen vertellen wat we hier moeten doen en dat eigenwijze volkje

van de Lage Landen bij de zee dat zegt gewoon: we gaan nee zeggen, hoeveel propaganda, hoeveel miljoenen ze er ook tegenaan gooien. Vooralsnog staan we dik in de plus!

<applaus>

Mag ik er nog iets aan toevoegen: vandaag staat er een groot interview met Balkenende in het Algemeen Dagblad. U heeft het misschien al besproken, maar ik wijs er toch maar even op, waarin hij zegt: ik sta voor gek als Nederland nee zegt, ik kan dat niet uitleggen. Ik heb zojuist op mijn vermaarde weblog hier een stukje over geschreven en me afgevraagd: kun je dan nog wel premier blijven van een land als je niet aan het buitenland kunt uitleggen wat jouw volk vindt? Jan Peter, ik denk dat dit je grootste diskwalificatie is!

<applaus>

Riet de Wit: we hebben de 'kop' allemaal gezien, Jan. Wat mensen zich ook afvragen is hoe moet dat nu woensdag? Er zijn hier in de zaal mensen die je eventueel wel willen dragen naar de stembus.

Jan Marijnissen: ik weet niet hoe het verder gaat. Het is de laatste dagen erg slecht geweest. Ik hoop dat het snel beter wordt. Ik heb fysiotherapie en pijnstillers. Ik ga hoe dan ook proberen te stemmen. Ik ga proberen nog wat van uit huis te ondersteunen, want ik heb met veel mensen contact. Ik hoop snel weer van de partij te zijn, maar als ik nog één ding mag zeggen: dat is voor de komende dagen tot de sluiting van de stembussen op woensdag: jongens en meisjes, blijf actief, blijf er tegenaan gaan, want het komt er nu echt op aan dat wij overal waar de voorstanders zich uiten, ook zijn met goede argumenten. Nogmaals: het neo-liberale karakter, de superstaat: op die argumenten gaan we dat referendum gewoon winnen en of ik nu woensdagavond thuis ben en hier voor de buis zit, of bij jullie ben: we zijn bij elkaar.

Riet de Wit: goed, Jan, ik beloof je: de campagne gaat door, ook al ben je even uitgeschakeld. Zorg in ieder geval dat je snel weer beter wordt. Wij gaan door met het congres en we hopen dat je snel goed op de been bent. Tot ziens!

Jan Marijnissen: oké, dank je wel. Een fijne dag allemaal en een goed congres en sterkte voor de komende dagen. Zet hem op!

Bob Ruers: we gaan het hebben over het congresstuk en alles wat daarbij hoort. Daarvoor geef ik eerst het woord aan onze algemeen secretaris, Paulus Jansen.

Paulus Jansen: beste mensen, het debat dat we vanmiddag voeren is het sluitstuk van een periode van ruim drie maanden discussie in afdelingen, op regioconferenties en op het internet. Ik ben als algemeen secretaris trots op de kwaliteit van de discussie, die laat zien dat de kennis in onze partij over internationale vraagstukken verbreed en verdiept is. Deels doordat bij ons oude kader de wijsheid met de jaren toenam, maar zeker ook door de kennis en ervaring die onze nieuwe leden van de laatste jaren meebrachten. De kwaliteit is ook af te leiden uit het aantal wijzigingsvoorstellen waarbij de congrescommissie positief adviseert of de essentie overneemt in de nota van wijzigingen. Het gebruik van het SPnet als medium voor het ontwikkelen en voor steunverwerving van amendementen heeft positief uitgewerkt op het terugbrengen van de discussie tot de hoofdpunten. Er is nu het nodige dode hout gekapt waardoor we nu nog precies honderd amendementen over hebben, maar die gaan dan ook ergens over. De volgende amendementen zijn ingetrokken: 33, 34, 38, 78, 83 en 88. Dat zal straks bij de stemming nog worden herhaald. Amendement 101 is door de Amersfoortse indieners gewijzigd en wordt nu ook gesteund door de afdeling Nijmegen. Dan heeft Rikus Brader van de afdeling Rheden,

een goed lezer, een klein foutje in de nota van wijzigingen ontdekt: een wijzigingsvoorstel onder 11: dat overlapt de amendementen 27 en 28 waarvoor de congrescommissie ook een positief advies heeft gegeven. Ons voorstel is om, als ze alle drie worden aangenomen, de redactie zodanig te wijzigen dat we de elementen combineren die betrekking hebben op hetzelfde onderwerp. Tenslotte zullen namens de congrescommissie de vragen en voorstellen die vanmiddag gedaan worden, beantwoord worden door Harry van Bommel voor het hoofdstuk Europa en Hans van Heijningen voor de overige hoofdstukken. Zelf zal ik de vragen beantwoorden die betrekking hebben op de procedures van het partijbestuur. Ik hoop dat het congresstuk dat we vandaag vaststellen, zal leiden tot een heel wat betere wereld.

Bob Ruers: verder met de behandeling van het congresstuk 'Heel de wereld', inclusief de nota van wijzigingen en de ingediende wijzigingsvoorstellen. Dat zijn drie onderdelen. Eerst behandelen we de nota van 27 wijzigingsvoorstellen, vervolgens gaan we alle amendementen behandelen en daarna als we in twee rondes gediscussieerd hebben, gaan we ook stemmen over het congresstuk zoals het is komen vast te staan door de eerdere beslissingen van uw kant. Voor de eerste termijn hebben zich 39 kandidaten aangemeld. Ik roep de eerste vijftien mensen op, maximaal twee minuten, en als de eerste termijn voorbij is zal door de congrescommissie worden geantwoord. Intussen hebben we telefonisch contact met Daniel Cicera uit Frankrijk.

Telefonisch interview met Daniel Cicera uit Frankrijk:

Bob Ruers: ik hoor net dat we telefonisch contact hebben. Okee, is dit Daniel Cicera?

Daniel Cicera: ja.

Bob Ruers: welkom, mijn naam is Bob Ruers. Namens het congres van de Socialistische Partij willen we je bedanken voor de mogelijkheid om met je te praten over de situatie in Frankrijk. Vertel ons en de hele conferentie alsjeblieft waar je nu bent in Frankrijk.

Daniel Cicera: waar we nu staan?

Bob Ruers: waar ben je nu? Ben je nu in Parijs?

Daniel Cicera: ja, ik ben nu op kantoor in Parijs, want vanmorgen hadden we een bespreking met het kader van de partij. Maar allereerst wil ik het congres feliciteren, want we verwachten de komende dagen goed nieuws uit Nederland.

Bob Ruers: ik begrijp het.

<Applaus>

Bob Ruers: allereerst moet ik het congres vertellen dat jij een van de leden van de NEE-campagne in Frankrijk bent, zodat de mensen weten wie er tegen hun spreekt. Alsjeblieft, Daniel, vertel ons hoe de campagne van het NEE-kamp er één dag voor de referendumdag in Frankrijk uit ziet.

Daniel Cicera: Vier of vijf maanden geleden stond NEE op ongeveer 35 procent en nu verwacht iedereen een overwinning voor NEE. Het betekent dat meer dan 50 procent voor NEE kan gaan stemmen. Natuurlijk vechten we door en gaan we door met de campagne tot zondagavond, want er zijn nog steeds mensen die hun stem kunnen veranderen of de beslissing uitstellen. Maar alle media en alle politici geven NEE meer kans om te winnen dan JA. Op dit moment geven de peilingen tussen de 51 en 56 procent aan voor NEE. NEE heeft de meerderheid binnen links. Ongeveer 60 procent van de linkse

mensen, communisten, socialisten, extreem links zijn voor NEE. Dit is erg belangrijk. Nu zijn we ons aan het inspannen om de meerderheid van de mensen te krijgen, van de bevolking.

Bob Ruers: prima, dank je. Natuurlijk hebben we op de Franse televisie gehoord over meneer Chirac. Kun je ons vertellen of er nog laatste pogingen gedaan worden door het JA-kamp om de balans in Frankrijk te veranderen of te beïnvloeden?

Daniel Cicera: er wordt de laatste weken, maar in het bijzonder de laatste dagen, een ontzettende druk uitgevoerd op de mensen met een chantage dat indien NEE wint, het een chaos zal worden, een economische en maatschappelijke chaos. Het zal het einde van Europa zijn en de ontwikkeling van Frankrijk zal erdoor worden vertraagd. Ze oefenen een onzettende druk uit op de mensen, in het bijzonder op de linkse mensen, om de stem te wijzigen van een NEE naar een JA. En de pers was verschrikkelijk. Ik denk dat het een echt democratisch probleem is dat alle media en alle belangrijke politieke krachten in het parlement een ongelooflijke druk uitoefenen op de mensen door te zeggen dat als je NEE stemt, je tegen Europa bent. Als je NEE stemt, dan stem je net als Bush. Als je NEE stemt, begrijp je niets van de grondwet. Wat helemaal in tegenspraak met elkaar is.

Bob Ruers: ja, ik moet zeggen dat het een beetje op de campagne in Holland lijkt. In ieder geval is het morgen de grote dag. Wanneer gaan morgen in Frankrijk de stembureaus open en weer dicht?

Daniel Cicera: je gaan in het hele land dicht om 20:00 uur, maar in Parijs en Lyon zal dat om 22:00 uur 's avonds zijn. Het betekent dat we na 20:00 uur enige informatie zullen hebben, omdat we om ongeveer 21:00 uur de eerste resultaten uit het land zullen hebben, maar de officiële resultaten zullen na 22:00 uur komen.

Bob Ruers: dank je. En wat verwacht jij als resultaat voor morgen?

Daniel Cicera: ik denk dat het het meest waarschijnlijk is dat NEE zal winnen, want alle dynamiek was, en is nog steeds, voor een NEE. Het was een buitengewone campagne. Miljoenen waren betrokken bij het debat. We hadden duizenden en duizenden bij het debat in het land in de kleinste plaatsen, in de fabrieken, in de families. De mensen spraken op straat over een JA of een NEE. Volgens mij is dat het resultaat van de inspanningen en het werk van miljoenen activisten, veel communistische activisten natuurlijk, en veel linkse mensen, ook van de socialistische partij, en bewegingen zoals Attac en andere maatschappelijke bewegingen. Wat zo bijzonder interessant en belangrijk is, ook voor de toekomst, is dat er in de referendumcampagne een dynamiek ontstaan is in de verhoudingen tussen de sociale beweging en de linkse politiek. Het belangrijkste argument tegen het grondwettelijk verdrag, is het liberale karakter ervan. Er is een verbinding binnen de oppositie ontstaan over het liberale beleid van de rechtervleugel in Frankrijk. Beleid dat alles te maken heeft met de Dienstenrichtlijn. Ik moet dan ook de heer Bolkenstein bedanken, omdat hij een ongelooflijke onrust heeft gecreëerd in het debat. We hebben een bijzonder diepgaand debat onder de bevolking gehad, en het zijn de mensen van het NEE-kamp, die dat op hgang hebben gebracht. Het JA-kamp heeft weinig bijgedragen aan het debat. Zij blijven herhalen dat geen NEE moet zeggen als je voor Europa bent. En ze gaan daarmee falen hun opzet.

Bob Ruers: goed, Daniel, dank je. Als laatste moet ik je bedanken voor jouw uitleg en je bemoedigende woorden namens alle mensen hier.

Daniel Cicera: mag ik nog iets toevoegen?

Bob Ruers: ja, maar eerst wil ik je hiervoor bedanken en ik denk dat we je ondersteunen vanuit Nederland in je campagne morgen. We hopen dat jullie zullen winnen en dat jullie NEE-campagne een grote steun zal zijn voor ons. We zullen jullie natuurlijk ondersteunen en ik denk dat we dat namens het gehele publiek hier kunnen doen.

Daniel Cicera: ja.

Bob Ruers: achthonderd mensen die je een groot applaus willen geven voor jullie ondersteuning.

<Applaus>

Daniel Cicera: dank u zeer. Ik kan jullie verzekeren dat de mensen van het NEE-kamp hier in Frankrijk weten dat in andere landen mensen een NEE-stem verwachten. En ik wil ook zeggen dat we na komende maandag aan een andere taak beginnen: dan gaan we nieuwe prioriteiten stellen voor Europa, samen met de linkse krachten en met alle mensen die Europa willen veranderen. Het referendum biedt uitstekende mogelijkheden voor heel links en alle mensen in Europa.

Bob Ruers: dank u zeer. Tot ziens!

Daniel Cicera: dank u wel, dank u wel en jullie ook veel succes!

<Applaus>

Bob Ruers: we gaan terug naar hier en nu.

Eerste termijn congresleden:

Hans Bakker vraagt aandacht voor amendement 63, pagina 17 van de nota van wijzigingen inzake bevordering drugsbeleid binnen en buiten Europa. Hij merkt op dat in 'Heel de wereld' geen woord is gewijd aan de drugsproblematiek, terwijl sprake is van een typisch mondiaal probleem. Vandaar dit voorstel, dat de congrescommissie ontraadt, omdat het te algemeen geformuleerd is, terwijl de brede formulering juist de kracht van het amendement is. Het is niet star en geeft de ruimte om bij verschillende problemen met een passende oplossing te komen. Hij merkt op dat Brazilië onlangs bij de VN een buitengewoon goed voorstel indiende voor spuitenomruil ter voorkoming van aidsverspreiding, dat door Amerika van tafel is geveegd. Over dit soort zaken mag de SP niet zwijgen. De SP kiest voor de volksgezondheid en het bestrijden van overlast, een beleid met toekomst. Hij rekent op de steun van het congres.

Freek Bersch is van mening dat afdelingen een aanzienlijk deel van hun energie aan internationale thema's zouden moeten besteden door middel van concrete, toegepaste acties. De afdeling Utrecht is voornemens hiervoor meer tijd vrij te maken. De grootste uitdaging is manieren te vinden om actie te voeren in de lijn van de SP, meer dan steunbetuigingen, meer dan solidariteitsverklaringen, bewustwordingscampagnes die echte veranderingen tot doel hebben.

Ron Blom licht toe dat de amendementen 21, 23 en 24 in grote lijnen hetzelfde voorstaan en ondersteund worden door de afdelingen Utrecht, Amsterdam en Breda en betrekking hebben op het stuk 'Naar een socialer Europa'. De voorgestelde nieuwe tekst in de nota van wijzigingen komt echter niet tegemoet aan de essentie van de amendementen: er staat niets in over de rol van de vakbeweging, de belangrijkste sociale beweging van de gewone werkende bevolking. Hij wijst op de kloof tussen de pro-Europese grondwethouding van de vakbondsleiding en de opvattingen van de achterban van

dezelfde vakbeweging. Hij pleit voor het meebouwen aan een strijdbare en democratische Europese vakbeweging: het belangrijkste instrument van de gewone werkende bevolking in de strijd tegen de afbraak van de welvaartsstaat, en zal amendementen 21, 23 en 24 ondersteunen.

Miel Bronneberg vraagt aandacht voor amendement 9, waarin wordt voorgesteld de bestrijding van ziekten en corruptie toe te voegen aan de terreinen waarop meer en betere internationale samenwerking moet komen. De congrescommissie geeft hiervoor een negatief stemadvies, omdat het onderdeel is van de millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties waarnaar wordt verwezen in subparagraaf 3.3.12.5, maar er is geen verwijzing naar een doelstelling die betrekking heeft op de bestrijding van ziekten en corruptie. Ook is er geen millenniumdoelstelling, die over corruptiebestrijding gaat. Hij stelt voor dat hetzij alle millenniumdoelstellingen expliciet worden onderschreven en corruptiebestrijding wordt toegevoegd aan subparagraaf 3.1.3.1, hetzij bestrijding van ziekten en corruptie alsnog wordt toegevoegd aan 3.1.3.1. De amendementen 10, 11 en 12 kunnen alleen dan ondervangen worden door 3.3.12.5 als alle millenniumdoelstellingen expliciet onderschreven worden.

Tymen Colijn geeft aan dat de afdeling Den Haag blij is dat dit congres zich bezighoudt met de SP en de wereld. Over amendementen 11 en 12 wil hij een nadere toelichting op het stemadvies van de congrescommissie, aangezien het wordt ontraden met verwijzing naar 3.3.12.5, dat slechts verwijst naar terugdringing van de armoede. Met amendement 119, over het afgeven van vergunningen voor wapenleveranties, heeft zijn afdeling een daad willen stellen. Hij wacht met spanning de stemming af.

Cees Douw vraagt de congrescommissie om het hele congresstuk SP en 'Heel de wereld' met 'Heel de mens' samen te bundelen en solidariteit in de praktijk te brengen.

Hiek van Driel vraagt aandacht voor amendement 11, vrouwenrechten die vaak ondergeschikt zijn aan mannenrechten en wil het graag bij de hoofdpunten handhaven. Zij benadrukt het belang van amendement 93 met betrekking tot kinderen die worden ontvoerd om als seksslaaf te werken en ziet dit amendement graag genoemd bij deze paragraaf.

Michel Eggermont vraagt aandacht voor amendement 13 inzake het instellen van een internationaal secretariaat, aangezien veel meer gedaan zou kunnen worden aan internationaal werk en aan samenwerking met buitenlandse bewegingen. Hij is van mening dat dat niet alleen via de woordvoerder Buitenlandse Zaken zou moeten.

Jules Iding spreekt namens de afdeling Oss zijn grote waardering uit voor het werk van de congrescommissie en stelt dat er mede dankzij de kritische inbreng van de afdelingen nu een prima visie van de SP op Europa en de Wereld ligt. De afdeling Oss is van mening dat de congrescommissie de inbreng op de eerste versie goed en gedegen in de voorliggende visie heeft verwerkt. Ook de nota van wijzigingen getuigt van een zorgvuldige verwerking van de ingediende wijzigingsvoorstellen. Hij stelt namens de afdeling voor de wijzigingsvoorstellen in één blok in stemming te brengen en is uiterst content met de verhoging van het budget voor ontwikkelingshulp naar 1 procent van het BNP. Tenslotte complimenteert hij Harry van Bommel, Tiny Kox en Jan Marijnissen met hun inbreng in het grondwetdebat. Chapeau!

Laurie Fransen attendeert op amendement 101, vrouwenkwesties: dat een beter amendement was dan amendement 88 over geweld tegen vrouwen en verder gaat dan de economische achterstelling. Hij roept de afgevaardigden van het congres op amendement 101 te ondersteunen.

Paul Grevelt zegt namens de afdeling Boxmeer dat de amendementen 27 en 28 overbodig zijn geworden door amendement 39, dat een hele nieuwe paragraaf toevoegt en door de congrescommissie wordt

gesteund. Amendement 34 is ingetrokken en 35, duurzame producten is een term die men eigenlijk mist. Ten aanzien van amendement 58 verzoekt hij de congrescommissie de begrippenlijst uit te breiden. Op amendement 121 wordt negatief geadviseerd en hij verzoekt de congrescommissie om de beloofde tekstwijziging door te voeren, waarbij internationaal terrorisme zal worden vervangen door grensoverschrijdend terrorisme.

Bob ter Haar namens de afdeling Rotterdam pleit ervoor amendement 127 aan te nemen, dat voorstelt migranten meer te betrekken bij de centrale strijd van de SP, en de verdere discussie hierover in de afdelingen te voeren.

William van den Heuvel pleit namens de afdeling Hengelo inzake amendement 67 voor een koersverandering van de Wereldbank en een daadwerkelijke bijdrage van het belastinggeld van de burger aan de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting in de wereld.

Laurens Ivens merkt op dat internationaal socialisme mooi klinkt en meent dat de SP heeft bewezen dat deze stelling klopt, in ieder geval in de afdeling Amsterdam. Daar heeft een positieve ledenvergadering plaatsgehad over dit congresstuk, een goede regioconferentie en een algemene ledenvergadering. Hij concludeert dat er een breed draagvlak is voor het SP-standpunt over de EU-grondwet en steunt het voorstel van Harry van Bommel om vanaf 2 juni aanstaande te werken aan verbetering van de EU. Hij is van mening dat de congrescommissie over het algemeen goed geluisterd heeft naar de inbreng van de leden en het stuk derhalve beter is geworden. De afdeling Amsterdam stelt voorts voor om wijzigingsvoorstel 121, een hele paragraaf, 3.4.7, de strijd tegen het terrorisme, te verwijderen, daar niet of nauwelijks stelling wordt genomen tegen het internationaal terrorisme, terwijl wijzigingsvoorstel 63, inzake het liberale drugsbeleid wel van groot belang is om stelling te nemen tegen de 'war on drugs' en alle negatieve gevolgen daarvan. Hij roept het congres op hieraan steun te verlenen.

Dennis de Jong stelt, namens de afdeling Rotterdam als toelichting op de amendementen 82 en 91, vluchtelingen- en asielbeleid, dat de formulering van paragraaf 3.3.9, tot misverstanden kan leiden. Het lijkt erop alsof hulp voor vluchtelingen prima is, als hij maar ver buiten Nederland plaatsvindt: alsof Nederland haar verantwoordelijkheid kan afkopen met hulp aan landen in de regio. Hij is van mening dat vluchtelingen, die om wat voor reden dan ook buiten hun regio van herkomst bescherming zoeken, die bescherming moeten kunnen krijgen. Hij wijst op amendement 86 en de nota van wijzigingen waarin geprobeerd wordt dergelijke misverstanden de wereld uit te helpen, maar die het volgens de afdeling Rotterdam alleen erger maken, aangezien aangegeven wordt dat Nederland verantwoordelijkheid neemt als opvang in de regio geen soelaas biedt. Hij vraagt of, als er opvang in de regio is, asielverzoek in Nederland wordt afgewezen.

Voorts wordt nergens ingegaan op de verantwoordelijkheid die de internationale gemeenschap heeft om, als de hoge commissaris daarom verzoekt, in te gaan om verzoeken voor hervestiging van vluchtelingen. Derhalve houdt de afdeling Rotterdam vast aan amendement 82, dat het beleid van de hoge commissaris volgt, terwijl amendement 91 richting geeft aan het Nederlandse asiel- en vreemdelingenbeleid.

Marijke Kamphorst geeft aan dat de afdeling Eindhoven verheugd is dat praktisch alle wijzigingsvoorstellen zijn opgenomen in de laatste versie van het congresstuk en adviseert in de verklarende woordenlijst de millenniumdoelstellingen op te nemen evenals de betekenis van een federale staat. De afdeling Eindhoven is voornemens in te stemmen met alle wijzigingsvoorstellen en ondersteunt de suggestie van Harry van Bommel om na het referendum met een plan te komen.

Jan de Groot vraagt aandacht voor amendement 59, gentechnologie die een bedreiging is voor de biodiversiteit en de gezondheid van mens en dier. Hij wijst op het standpunt van de SP, vermeld in 'Heel de mens' dat gentechnologie alleen mag, als bekend is dat er geen schade aan de wereld plaats zal vinden. Hij pleit ervoor dit op te nemen in 'Heel de wereld'.

Leo de Kleijn vraagt het congres amendement 22, opheffing van beperkingen voor arbeidsmigratie uit de nieuwe landen van de Europese Unie, te ondersteunen. Het kabinet heeft een limiet gesteld aan de arbeidsmigratie met verwijzing naar een dreigende invasie van goedkope arbeidskrachten. Met de toetreding van Griekenland, Spanje en Portugal, eerder, werd hetzelfde verwacht, en kwam de verwachting niet uit. Bovendien is de bevolking van de tien nieuwe lidstaten bij toetreding beloofd dat zij alle rechten zou krijgen die ook burgers uit andere EU-landen hebben. Doordat niet alleen Nederland, maar ook Frankrijk, Duitsland en andere landen de grenzen dichtgegooid hebben, zijn de Polen Hongaren en Tsjechen bij voorbaat gedegradeerd tot tweederangs burgers van de Unie. In de praktijk beschermt dit kabinetsbeleid werknemers juist niet tegen oneerlijke concurrentie van goedkope Oost-Europeaanen. Poolse werknemers kunnen nu nergens anders terecht dan in het grijze en illegale circuit. Zo zien Oost-Europese detacheringbedrijfjes hun kans schoon om ten koste van werknemers veel geld te verdienen. Arbeiders uit Polen zouden net als hun Nederlandse collega's onder de hier geldende CAO's moeten vallen hetgeen oneerlijke concurrentie op arbeidsvoorwaarden en de gevreesde verdringing van Nederlandse werknemers voorkomt. De SP heeft campagne gevoerd tegen de ondemocratische en neoliberale grondwet en als het op 1 juni Nee is, dan geldt dat de SP een grote verantwoordelijkheid heeft om na woensdag te laten zien geen anti-Europa partij te zijn, ook niet op het gebied van arbeidsmigratie. De SP is voor een sociaal en een solidair Europa.

Johan Kwisthout attendeert, namens de afdelingen Breda en Utrecht, op de amendementen 4, 15 en 18 over de internationale organisatie en een sociaal Europa. Hij merkt op dat de campagne tegen de grondwet vooral een op Nederland gericht karakter heeft gehad, waarbij het belangrijkste probleem is dat men eerst en vooral twaalf artikelen van geloof van het kapitalisme voorgelegd krijgt en geen enkele Europese arbeider er beter van wordt. De vrije-markteconomie, die de Europese leiders bij wet en verdrag op willen leggen, staat garant voor afbraak, uitbuiting en armoede. Hij refereert aan Nico Heijmans, fractievoorzitter in de Staten van Brabant, die in een interview opmerkte dat er ook een alternatief is in de vorm van een geleide economie. Het amendement benadrukt dat we niet tegen Europa zijn, maar tegen een kapitalistisch Europa en vóór een socialistisch Europa. Hij pleit voor een internationale socialistische organisatie, strijdend voor een sociaal Europa en een sociale wereld.

Daan Mahieu vraagt aandacht voor amendement 105 waarbij de eerste helft, voor de komma, vervalt zodat het amendement luidt: waarbij voorkomen moet worden dat een braindrain in de ontwikkelingslanden blijft bestaan en verder uitgroeit. De commissie ontraadt dit amendement in verband met de dwingendheid ervan, die door deze wijziging vervalt. Bedoeling is dat kennis die in Nederland wordt opgedaan door buitenlandse studenten weer terugkomt in het land van herkomst.

Peter Kwint attendeert op wijzigingsvoorstellen 31 en 36 over de emissiehandel. Amendement 31 zal door de afdelingen Alblasserwaard, Nijmegen en Rotterdam worden gesteund, maar wordt door de congrescommissie afgewezen, omdat het in zou gaan tegen het verdrag van Kyoto. Hij pleit voor maatregelen, die verder gaan dan Kyoto en meer doen aan de uitstoot van CO₂. Amendement 36 pleit voor het instellen van een werkgroep, die zou moeten leiden tot een rapport 'naar een schoon en duurzaam Europa', waarbij de SP een voortrekkersrol kan vervullen.

Vincent Mulder is blij met de uitbreiding van het beginselprogramma 'Heel de Wereld' en vindt dat het proces een voorbeeld is hoe op 2 juni aanstaande. Harry van Bommel kan worden gesteund in het maken van een nieuwe Europese grondwet. Hij herinnert Harry van Bommel aan het toegezegde

discussiestuk over ontwikkelingssamenwerking en vraagt op welke termijn het kan worden tegemoet gezien. Inzake amendement 67 pleit hij met de Franse organisatie Attac die met de SP actie voert tegen de dienstenrichtlijn, voor een koerswijziging van het beleid van het IMF en de Wereldbank.

Ineke Palm vraagt, namens de afdeling Rotterdam, steun voor amendement 13 en herinnert eraan dat op het 12de partijcongres is besloten tot oprichting van een internationaal secretariaat onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur en de Tweede-Kamerfractie. De congrescommissie echter zegt dat dit ondergebracht is bij de Kamerfractie, maar onderbrenging in het partijbestuur leidt tot een betere inbedding in de partij. De afdeling Rotterdam steunt de oproep van Harry van Bommel om te werken aan een Europees actieplan, daar een democratisch en sociaal alternatief voor dit neoliberale Europa mogelijk is. Zij merkt op dat in het congresstuk concrete actievoorstellen ontbreken als internationale solidariteit- en bewustwordingscampagnes, zoals in amendement 111 deels wordt overgenomen.

Bert Peterse stelt namens de afdeling Nijmegen voor om de amendementen 80 en 81 samen te voegen en te komen tot een nieuwe paragraaf 3.3.8, rechtvaardigheid centraal, om prioriteit te geven aan structurele bestrijding van armoede, achterstelling en ziekte door rijkdom en macht te delen. Ten aanzien van het ontraden van amendement 100 is hij benieuwd naar de motivering van de congrescommissie.

Bas de Ruiter pleit inzake amendement 15 en 18 voor een internationale strijd voor een alternatief dat zich baseert op het breken met de logica van het grote geld. In de afgelopen decennia is de aanval op de arbeidersklasse internationaal en grensoverschrijdend te zien geweest, een houding die uitgaat van de bescherming van de nationale werkgelegenheid. Gelet op het internationale karakter van het kapitalisme en de uitbuiting die ze wereldwijd veroorzaakt, is het niet terecht om arbeiders uit ontwikkelingslanden de schuld te geven van het feit dat hun economie nauwelijks tot ontwikkeling komt en dat daarvoor grondstoffen uit hun land worden geroofd zodat ze leven op of onder de armoedegrens. Het kapitalisme in de rijke landen profiteert bewust van deze goedkope arbeidskrachten en gebruikt hen om de lonen van hun arbeiders te verlagen of te dreigen met ontslagen op het moment dat arbeiders vechten voor een klein beetje loonsverhoging. Zelf eigenen zij zich topsalarissen toe. Waarom het SP-plan om het aantal Poolse emigranten tot 26.000 te beperken? De enige manier om sociaal om te kunnen gaan met deze ontwikkelingen, is de strijd voor arbeidersbelangen van onderaf te organiseren: op Europees niveau en wereldwijd. Daarom is een hecht Europees samenwerkingsverband, georganiseerd vanuit de lagen en of organisaties van werkende mensen en werklozen, op basis van een sociaal programma, noodzakelijk.

Harry Sangers meent, namens de afdeling De Bilt, dat emissiehandel niet de oplossing is zoals Peter Kwint het al heeft aangegeven in amendement 31. Emissiehandel is oneerlijk en volgens de congrescommissie zou het op gespannen voet staan met de Kyotoverdragen. In VN-wijzigingsvoorstel, pagina 20, regel 16, wordt afschaffing van het Vetorecht van de VN voorgesteld in plaats van beperking.

Paul Slot vraagt aandacht voor amendement 64, op persoonlijke titel ingediend en door de afdeling overgenomen, over het beleid van internationale financiële organisaties. Hij ziet bestrijding van armoede en sociale uitsluiting als een centraal beleidspunt.

Alejandra Slutzky pleit voor het opnemen van de rol van vrouwen in 'Heel de wereld' in het stuk, aanzien vrouwen over de hele wereld te maken hebben met geweld, onderdrukking, uitbuiting en achterstelling alleen omdat ze vrouw zijn.

Elizabeth Spaan merkt op dat in punt 3.4.7. sprake is van de strijd tegen terrorisme, terroristische organisaties, en rekrutering van hun aanhang: natuurlijk moet tegen terroristische organisaties worden opgetreden, maar zij wijst erop dat het bestaan van internationale of grensoverschrijdende terroristi-

sche organisaties niet is aangetoond. Zij pleit derhalve voor amendement 122 en het schrappen van 3.4.7.

Maurice Spapens geeft met betrekking tot amendement 21, 23 en 24 aan dat onder andere Mauricio Rands uit Brazilië duidelijk heeft gemaakt hoe belangrijk de SP is voor Nederland en andere landen in Europa en daarbuiten, in de strijd voor gelijke rechten op onderwijs, kunst en cultuur voor iedereen.

Arie Stuivenberg pleit voor steun aan amendement 113 en benadrukt dat de VN beschikt over 210 snelle interventieteams, die goed geëquipeerd zijn.

Johan Herrenberg zegt namens zijn afdeling in te stemmen met amendement 127 en is van mening dat het socialisme net zo grensoverschrijdend moet zijn als het kapitalisme. Hij pleit voor steun aan amendement 32, subparagraaf 3.2.4.2, en wil dat Nederland samen met andere lidstaten meer werk zal maken van verlaging van de uitstoot van broeikasgassen. Hij pleit voor amendement 67, het stopzetten van de contributie aan het IMF en de Wereldbank, om daarmee een signaal af te geven. De afdeling Delft onderschrijft dat (p. 125) er geen braindrain moet zijn uit ontwikkelingslanden, maar kennis heen en weer gebracht moet worden en niet alleen naar het rijke deel van de wereld.

Peter Verschuren stelt vast dat men het eens is over de belangrijke dingen, terwijl de wijzigingsvoorstellen slechts aanscherpingen zijn. De SP zou zich moeten inzetten om meer energie te steken in een Europees (Wereld) Sociaal Forum. Aan de oproep van Harry van Bommel om met ingang van 2 juni aanstaande aan de slag te gaan om duidelijk te maken wat het volk wel wil, doet zijn afdeling graag mee.

Anja de Waard zegt inzake Tibet dat mensenrechten regelmatig worden geschonden, terwijl de leider van Tibet, de Dalai Lama, probeert de mensenrechten op de agenda van regeringen te krijgen en in dialoog met China te komen. Haar motie verzoekt het congres in te stemmen met de inzet van alle tot haar beschikking staande middelen om de Chinese autoriteiten aan te sporen in dialoog te gaan met de Tibetaanse afgevaardigden en het Tibetaanse volk zelfbeschikking te garanderen en niet toe te staan dat mensenrechten worden geschonden, en verder dat de EU zich uitspreekt tegen het opheffen van het zestien jaar oude wapenembargo.

Bob Ruers wijst op het reglement en merkt op dat het presidium de reactie van de congrescommissie afwacht alvorens een beslissing te nemen.

Grietje Westerhof vraagt aandacht voor amendementen 5, 8, 90 en 112. In amendement 8 wordt de koers aangegeven waarin de negatieve gevolgen van het neoliberalisme bestreden kan worden. Zij benadrukt de ongelijkwaardige positie van vrouwen en kinderen evenals de vrouwenrechten in amendement 101.

Peter van Zutphen merkt op als Limburger, die aan de grens woont en veel met Duitsland en België te maken heeft, dat Europa er is om praktische problemen op te lossen in plaats van het creëren van een Europese superstaat. Het centraal bepalen van een standpunt zal naar zijn mening vertragend werken.

Riet De Wit dankt de leden voor de inbreng in eerste termijn, waarop de congrescommissie later zal reageren en geeft allereerst het woord aan de tweede buitenlandse gast: Jonas Sjöstedt van de Zweedse linkse partij en lid van het Europees parlement.

Jonas Sjöstedt: dank u, vrienden, socialisten. Op woensdag, na nog enkele dagen intensief campagne voeren, gaan jullie naar de stembus. Ik hoop, net als de meerderheid van linkse mensen in Europa, dat

jullie winnen en dat jullie een nee zullen hebben in het Nederlandse referendum. Wij weten dat dit het beste is voor de Nederlandse democratie en wij weten dat dit in het belang is van de werkende mensen in Nederland. Maar onthoud, het is tevens het beste voor ons, voor de Zweden, voor de Duitsers, voor de Spanjaarden, voor de Tsjechen en voor de Maltezers, en het is het beste voor Europa.

<Applaus>

Wij hebben niet de kans om te stemmen, ze willen ons geen referendum geven. In Zweden heeft de sociaal-democratische regering in goed overleg met de partijen van rechts besloten dat zij de mensen niet hoeft te raadplegen. Onze politici hebben geen referendum nodig, zij hoeven niet te wachten op algemene verkiezingen, ze kunnen gewoon de beslissing nemen in ons nationaal parlement. En de reden: wanneer je de vraag niet stelt, hoef je ook het antwoord niet te horen. Ik denk dat ze weten dat, wanneer ze het de Zweedse bevolking zouden vragen, ze een vastberaden nee tegen de grondwet zouden horen, zoals ook het geval zou zijn in veel andere landen die niet zullen stemmen over de grondwet. Ze hebben het al eerder geprobeerd. Ze hebben het twee jaar geleden geprobeerd met de euro voor de Zweedse bevolking en ze kregen een vastberaden nee terug. Binnenkort, woensdag, wanneer jullie naar de stembus gaan om jullie nee-stem te plaatsen, doe het dan ook voor ons. Stem voor de Zweden, niet alleen voor de Nederlanders. Er zullen miljoenen en miljoenen mensen in heel Europa zijn, zittend, hopen, wachtend om woensdagavond de Nederlandse bevolking nee te horen zeggen. En zij zullen dit nee verwelkomen met respect, opluchting en met blijdschap. Ik heb gehoord dat jullie minister-president zich zorgen maakt om voor gek te staan wanneer hij naar zijn vrienden in Brussel gaat. Het is geen groot probleem, denk ik, maar jullie kunnen er van overtuigd zijn met respect en belangstelling te worden ontmoet door de mensen van Europa en dat is veel belangrijker.

Waarover gaan we stemmen? Waarover gaan jullie stemmen, want ik zal niet de kans krijgen, zoals het er nu naar uitziet. We gaan stemmen over macht, we gaan stemmen over democratie, we gaan stemmen over de toekomst van de samenwerking tussen democratieën in Europa. Maar de grondwet laat ons slechts één keuze, één alternatief. Gecentraliseerde macht, minder macht voor de nationale democratieën, meer macht voor de minder democratische instituten in Brussel en de Europese Unie. Dat is de enige weg die de grondwet ons laat zien. Gevolg is, dat het vetorecht, dat het recht beschermt van met name de kleine staten, wordt afgenomen op erg belangrijke gebieden. Het betekent dat de al zo grote macht van de Europese Unie wordt uitgebreid naar kerngebieden zoals op het juridische vlak, handel, diensten en op het militaire vlak. Het betekent dat het EU-recht altijd, altijd boven het nationaal recht en de nationale grondwet gaat. Dat is de weg waarheen de grondwet leidt. En wanneer we dit zeggen, wanneer we zeggen dat dit de weg is naar de Verenigde Staten van Europa, dan zeggen ze mij, dan zeggen ze ons dat we overdrijven. Ik vermoed dat ze hetzelfde in Holland zeggen: 'Je overdrijft. Dit is niet de Verenigde Staten van Europa.' Maar overdrijven we echt? De Europese Unie heeft nu één enkele munteenheid. Het heeft één economisch beleid. Geen erg goed werkend overigens; zonder groei en met een hoge werkloosheid. Het is een gemeenschappelijke defensie aan het opbouwen. Het is zijn eigen juridisch systeem aan het opbouwen, burgerschap, grenscontrole etc etc etc. Het gaat in de nieuwe grondwet zelfs over toerisme en ruimtelijk beleid. Zijn wetten gaan boven nationale wetten, gemaakt door nationale democratieën. Het heeft zelfs een nationaal volkslied, het heeft een vlag, het heeft een nationale dag, het heeft een president, het heeft een buitenlandminister in de grondwet. En nog steeds zeggen ze ons 'Geen Verenigde Staten van Europa'. Maar hoe anders zou je het doen, hoe anders zou je de Verenigde Staten van Europa opbouwen anders dan op deze wijze? En ik wilde dat het ja-kamp zo eerlijk was om op te komen voor een Verenigde Staten van Europa, want dat is waar je voor stemt als je woensdag ja zegt.

<Applaus>

En dan vragen ze ons ‘Wat is het alternatief?’ Is dat niet erg duidelijk? Nauwe samenwerking tussen democratieën, dat is een erg goed alternatief. De grondwet betekent ook een herschikking van de macht binnen de Europese Unie: het geeft meer macht aan de grote staten en minder macht aan kleinere staten zoals Holland en Zweden. Dit wordt gedaan door meer macht te geven aan het Europees Parlement en met een geheel nieuw kiessysteem in de Raad. Voor ons betekent de grondwet dat het vetorecht ons wordt ontnomen. Voor de grote landen betekent het dat zij gezamenlijk altijd een veto kunnen uitspreken tegen de kleine landen. Dat is wat de grondwet inhoudt. En dat is, denk ik, een vergissing, want een langdurige stabiele samenwerking zou ook de kleinere landen in Europa en de wereld moeten respecteren.

De grondwet betekent ook militarisering. Het is een van de meest verregaande hoofdstukken in de huidige grondwet; de militarisering van de samenwerking. Je kunt lang zoeken in de grondwet naar woorden zoals ontwapening of vrede en wellicht niet vinden, maar je zult een erg degelijk hoofdstuk tegenkomen over de militarisering van de Unie. Het betekent dat we een gezamenlijke defensie zouden moeten hebben; tegen wie zou je je af kunnen vragen. Het betekent dat de EU een militair verbond wordt en een non-verbond voor landen zoals Zweden, Ierland, Oostenrijk en Finland. Het betekent dat de Europese Unie is staat zal zijn, volgens haar grondwet, om haar troepen naar het buitenland te sturen zonder een mandaat van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties. En het meest bizarre is, dat er staat geschreven in de grondwet dat we de militaire uitgaven zouden moeten verhogen. Wat voor een grondwet is dat? Dus nee stemmen is stemmen voor een ander beleid: voor multilateralisme, een sterke VN, respectvolle internationale beslissingen en geen nieuwe supermacht. Sommige mensen betogen: we hebben de instrumenten van de VS nodig. We hebben een tegenwicht nodig tegen de VS. En ik zeg dan: alsjeblieft, één VS is voldoende.

<Applaus>

Dit is niet alleen een grondwet: macht weggeven van de nationale democratieën aan de Europese Unie. Het is ook een politiek manifest. Anders dan veel andere grondwetten, beschrijft het in detail welk beleid we kunnen voeren en welk beleid we niet langer kunnen voeren. En dit is volgens mij op zichzelf al ondemocratisch, zonder te letten op welk beleid je opneemt in de grondwet. Herhaaldelijk zegt de grondwet dat we een vrije-markteconomie zouden moeten hebben. Wat betekent dit in de praktijk? Stel je voor dat Nederland zichzelf wil beschermen tegen een pesticide dat gevaarlijk is voor degenen die in de landbouw werken. Wanneer dit botst met de vrije markt en met het vrije verkeer van pesticiden, is het de vrije markt die het meest belangrijk is. Of als een land een ander alcoholbeleid wil of zijn consumenten wil beschermen tegen stoffen die we niet willen. Dan is het verhaal: ‘dat kunnen we niet hebben, omdat het niet volgens de principes van de vrije markt is.’ Dit is de kern van het Europese project: de vrije markt gaat boven alles. Dit gaat ook op voor vermogens. In de grondwet is duidelijk aangegeven dat het verkeer van vermogens niet gehinderd mag worden. Niet tussen de lidstaten en niet tussen de Unie en andere delen in de wereld. Dit betekent dat een van de belangrijkste aanbevelingen van de globaliseringbeweging, de Tobin-heffing, eigenlijk niet is toegestaan volgens de grondwet. De grondwet is een verbod op progressief beleid.

<Applaus>

Wanneer het gaat om economisch beleid, zien we grote sociale problemen en hoge werkloosheid, gekoppeld aan een gebrek aan fundamenteel en positief economisch beleid in Europa. Toch blijven we in de grondwet nog steeds vasthouden aan het monetaire beleid dat al heeft gefaald in zoveel delen van Europa. Dat is onverantwoordelijk, in het bijzonder tegenover al degenen die werkloos of arm zijn in dit gedeelte van de wereld. Wanneer het gaat om deregulatie is de grondwet kristalhelder. In het bijzonder op het gebied van de diensten is er een handvol artikelen, die duidelijk vermelden dat diensten gedereguleerd dienen te worden in geheel Europa. Daarom komt de commissie met nieuwe

voorstellen, zoals de Dienstenrichtlijn, over hoe we diensten moeten dereguleren. En we kunnen meer verwachten zodra de grondwet is aanvaard. De grondwet geeft de EU macht over de belangrijke handelsonderhandelingen, over diensten en patenten, die van vitaal belang zijn voor ontwikkelingslanden om hun eigen diensten te ontwikkelen en bijvoorbeeld medicijnen te produceren voor de gezondheidszorg. Dit is geen grondwet; het is een politiek manifest voor een marktliberaal beleid. En dat is om twee redenen verkeerd, omdat het het verkeerde beleid is: we weten wie zullen betalen en wie zullen profiteren van dit beleid. Het is ook verkeerd vanwege principes, en omdat het beleid bepaald zou moeten worden via democratische verkiezingen. Niet door zaken vast te leggen in de grondwet. Zelfs wanneer er linkse waarden waren opgenomen in de grondwet zou het verkeerd geweest zijn, omdat het de bevolking is die het recht heeft om het beleid te bepalen. Het beleid moet niet vastgelegd worden in de grondwet.

We horen en zien ze rondreizen tussen Holland en Frankrijk, sneller en sneller. De mensen van de Europese Commissie: Barroso, Wallström, Neelie Kroes, sprekend over een sociaal Europa. Welnu, er is iets niet in orde hier. Zij zijn de mensen van de Europese Commissie. Zij zijn degenen die ons de Dienstenrichtlijn gaven. Zij zijn degenen die ons de Havenrichtlijn gaven, waarin staat dat we onze havens moeten dereguleren. Zij zijn degenen die hebben geprobeerd ons een Werktijdrichtlijn te geven, die de al bestaande slechte richtlijnen van de EU over werktijden nog verder verslechtert. Hoe geloofwaardig zijn zij, rondreizend door Europa en ons een sociaal Europa belovend?

<Applaus>

Moeten we de wolf geloven die naar ons komt en ons vertelt dat hij een vegetariër is geworden? Dat is de vraag wanneer men, en ik denk dat men dat zou moeten doen, de voorgestelde grondwet zorgvuldig leest. Bijvoorbeeld: zij zeggen dat de grondwet het recht garandeert om te staken. Dat klinkt erg goed, niet? We hadden dat recht al, maar het klinkt in ieder geval goed voor linkse mensen. Maar wanneer je zorgvuldig leest, zie je dat dit hoofdstuk van fundamentele rechten alleen van toepassing is op EU-instituten. En wat betekent dat? Het betekent dat de grondwet het recht garandeert om te staken voor de bureaucraat en de commissie, maar niet voor de arbeiders in de EU. En dat is de praktijk. Dus, wat we kunnen verwachten met deze grondwet is geen sociaal Europa. We kunnen meer van hetzelfde verwachten, meer van hetzelfde marktliberaal beleid, maar dan vastgelegd in de grondwet.

Mijn komst naar Nederland enkele dagen voorafgaand aan het referendum, herinnert me erg veel aan de dagen voorafgaand aan het referendum in Zweden over de euro in 2003. Er zijn zoveel gelijkenissen. De ja-campagne had alles. Zij hadden de economie. Zij gebruikten de regeringsmiddelen, het geld van de belastingbetalers om een ja aan te prijzen. Zij hadden dag in dag uit alle redactionele pagina's in de grotere kranten om ons te vertellen dat we ja moesten stemmen. Maar zij beschikten niet over de argumenten. En de mensen gingen meer en meer aarzelen en uiteindelijk stemden zij duidelijk nee. En er is nog iets dat erg vergelijkbaar is met hetgeen in Zweden in 2003 gebeurde. Het zijn de bedreigingen. De overdrijvingen. Waag het niet om nee te stemmen. Het is gevaarlijk. De economie kan eronder lijden. We kunnen geïsoleerd raken. De anderen zullen denken dat we een beetje eigenaardig of vreemd zijn, als we de andere kant op zullen stemmen. Dus het kan een goed idee zijn om eens naar Zweden te kijken: wat gebeurde daar? Weigerde de zon de volgende dag op te komen? Ging het verkeerd met de economie of iets dergelijks? Niets daarvan gebeurde. Uiteindelijk bleken alle bedreigingen geen enkele waarde te hebben, geen enkele inhoud. Maar ik herken ze, want ze zijn voornamelijk hetzelfde. Het is een teken en een gebrek aan argumenten van het ja-kamp en niets anders. Allereerst: zullen jullie geïsoleerd raken? Zullen jullie niet langer de kans hebben om iets in Europa te veranderen? Zal niemand nog naar jullie luisteren wanneer jullie nee stemmen? Laten we eens kijken. Indien jullie ja stemmen, zullen jullie dan iets veranderen? Nee. Jullie zullen dan gewoon doen wat de politieke elite jullie vertelt. Er zal niets veranderen. Niemand zal veel nadenken over wat de Nederlandse bevolking denkt over Europa. Zij zullen denken dat alles in orde is. Gewoon meer van

hetzelfde. Maar wanneer jullie nee stemmen, zal dit worden herkend als een eis, als een oproep voor iets beters, voor iets anders. Voor een openbaar debat over de toekomst van Europa. En dat is precies wat de hedendaagse EU nodig heeft. En omdat jullie één van de oprichters van de Europese Unie zijn, zullen de mensen luisteren. Ze luisteren naar wat Holland te zeggen heeft, want we weten dat jullie al zoveel jaren betrokken zijn bij de Europese samenwerking, dat jullie deze ervaring hebben. Dus ik zou willen zeggen dat dat wat extra gewicht geeft aan het argument. Ten tweede, zie ik dat zij jullie verwijten geen alternatief te hebben of erger nog dat jullie veel alternatieven hebben. Rechtse mensen, linkse mensen, mensen die tot het midden behoren etc., allemaal nee stemmend en allemaal met hun eigen alternatief. Is dat vreemd? Is dat ongeloofwaardig? Normaal noemt men dat democratie. Dat in plaats van één alternatief, er vele zijn. De Nederlandse kiezers kunnen tijdens de verkiezingen kiezen voor links beleid, waar de SP voor staat, of een ander beleid. Dat is belangrijk. Mensen moeten het recht hebben uit verschillende richtingen in de politiek te kiezen. Dat heeft een waarde in zichzelf.

<Applaus>

Wij in Zweden werden ook bedreigd in relatie tot de economie. We zouden een onstabiele munteenheid krijgen, zeer hoge rentes, geen export, bedrijven zouden het land ontvluchten de dag nadat we nee hadden gestemd tegen de euro. Enzovoort. Niets van dit alles gebeurde. We hebben een stabiele munteenheid, lage rentes en in feite ook een goede ontwikkeling van de economie in het algemeen, wat de meeste Europese landen niet hebben. En ik denk dat daar een reden voor is, omdat wanneer je je beleid kunt aanpassen aan je eigen nationale omstandigheden, je het beter kunt doen dan wanneer je wordt gedwongen tot 'één maat voor allen', wat het hele idee is van de grondwet. Ten tweede zie ik dat iemand heeft gezegd dat je wellicht opnieuw moet stemmen indien je ongelijk had. Is dat zo? Moet je dan opnieuw stemmen? Ik bedoel dat je dit argument van twee kanten kunt bekijken. Allereerst is het een fundamenteel gebrek aan respect voor de democratie. Maar ten tweede kun je het ook zo bekijken, dat wanneer zij oprecht zijn, ik weet niet of zij oprecht zijn, dan zou je zeker nee moeten stemmen, want indien je niet 130 procent zeker bent dat de grondwet perfect is, krijg je zo een tweede kans. Wellicht krijg je zelfs een derde kans. Dus iedereen die het niet weet, ga woensdag alsjeblieft nee stemmen.

Dan heb ik nog de argumenten gezien waar ik het meest een hekel aan heb: de oorlogen, de holocaust, Srebrenica. En dan zeg ik: alsjeblieft, alsjeblieft, alsjeblieft, alsjeblieft, verzin niet de meest afschuwelijke dingen. Maak de slachtoffers van de holocaust niet tot een middel in een debat zoals dit. Het is zeer onverantwoordelijk in het licht van de wreedheid van de geschiedenis, voor zowel het ja-kamp als het nee-kamp om dit argument ooit te gebruiken. Respecteer alsjeblieft de geschiedenis, ga niet overdrijven en maak geen misbruik van de geschiedenis. Ook wij kregen te maken met al deze dreigementen. We hebben nee gekozen. We werden wakker de volgende dag. De zon kwam op. Een prachtige morgen. De Zweedse munteenheid stabiel als altijd. Behoorlijk saai economisch nieuws. Er gebeurt niet echt wat. De dingen liepen zoals gewoonlijk. Dat gebeurt als jullie nee stemmen. Geen dramatische verandering de volgende dag. Maar het open doen van een raam. Een raam waardoor frisse lucht komt voor het debat over Europa. En al diegenen die zeggen dat er geen alternatief is, dat er niets anders is dan de snelweg naar de superstaat Europa. Zij zullen ongelijk krijgen en jullie maken een miljoen mogelijkheden voor de democratie toegankelijk en heel Europa zal jullie daarvoor bedanken.

<Applaus>

Natuurlijk kun je heronderhandelen over de grondwet. Natuurlijk kun je dat. Zij moeten zeggen dat je dat niet kunt, maar diep in hun ziel weten ze dat je dat natuurlijk wel kunt. En zij zullen wel moeten nadat er is gereageerd door de mensen van Europa. Omdat de nee-stem in feite een ja-stem is. Het is een ja-stem om de nationale democratie te respecteren en om de Europese samenwerking te democratiseren. Het is een ja-stem voor sociale gerechtigheid in plaats van de overheersing door het huidige

marktliberale beleid. Het is een ja-stem voor multilateralisme, voor globalisme, voor vrede en voor ontwapening. En het is een stem om te luisteren naar de Europese bevolking alvorens het project van de Europese Unie te vormen. En dat is waarom, op woensdagavond, ik voor jullie zal duimen, net als miljoenen Zweden, miljoenen Duitsers, miljoenen Polen. Dat jullie een vastberaden neestem zullen plaatsen om jullie boodschap af te geven aan de Europese Unie. Veel succes.

<Applaus>

Riet de Wit dankt Jonas, een van de leidende figuren van het Zweedse nee-kamp toen het erom ging of Zweden zijn kronen in moest ruilen voor de euro. De SP is blij met zijn steun. De Wit stelt vervolgens voor te pauzeren tot 15.55 uur.

Heropening congres om 16.00 uur.

Forumdiscussie

Riet de Wit constateert dat veel mensen erg onder de indruk waren van de toespraken, en geeft het woord aan Tiny Kox, die samen met Mauricio en Jonas zal proberen de schriftelijk ingediende vragen te beantwoorden.

Tiny Kox: de eerste toespraak is eenvoudig gemaakt, want deze schrijf je thuis, maar het is moeilijker om de vragen naar aanleiding van de toespraak te beantwoorden. De eerste vraag is voor jou, Mauricio: hoe was het mogelijk dat de PT in de regering kon komen en een president leveren ondanks de macht van de grootgrondbezitters en de grote bedrijven?

Mauricio Rands: ...en de financiële sector. De acht jaar liberale regering van Fernando Enrique Cardozo vormden een grote teleurstelling. Cardozo kwam met een heel nieuw liberaal beleid; hij verkocht alle staatsbedrijven en bracht een hoop beperkingen aan, in het bijzonder voor de mensenrechten. Daardoor kon president Lula gekozen worden als een held, met een golf van hoop. Maar aan de andere kant werd president Lula niet met overmacht gekozen; zo van boem een meerderheid in het parlement. We kunnen zeggen dat de meerderheid van de Brazilianen koos voor onze socialistische idealen en de waarden die onze tradities inspireren.

Tiny Kox: ik wil dit combineren met een andere vraag: jullie regering is een goede regering, want jullie leiden deze, maar geen socialistische regering.

Mauricio Rands: we kunnen inderdaad niet zeggen dat dit een socialistische regering is. Het is een coalitieregering, die het gebrek aan overwicht begrijpt, met onze waarden, instellingen en inzichten. De PT, de belangrijkste partij in de regering, is voortgekomen uit de sociale beweging. Dus we vechten ook voor het overwicht. We moesten een coalitie opzetten met de belangrijkste centrum-partijen. Dit had veel consequenties voor de snelheid waarmee we de veranderingen proberen door te voeren.

Tiny Kox: maar hoe kan zo'n regering, die geen socialistische is, maar geleid wordt door socialisten, hoe kan deze omgaan met het Internationale Monetaire Fonds en de Wereldbank en toch doen wat ze zelf wil?

Mauricio Rands: Toen president Lula aan de macht kwam, verkeerde het land in een heel slechte economische positie. Lula koos voor een voorzichtig economisch beleid. De instrumenten van het monetaire beleid, fiscaal evenwicht en een fluctuerend wisselkoersmechanisme, maakten het mogelijk dat het land het vertrouwen herwon; van de binnenlandse én buitenlandse investeerders. Hierdoor waren

we in staat om weer te groeien. Wat het bestuur van de regering echter kenmerkt, is wat we doen nadat we een degelijke economische basis hebben bereikt. We proberen de sociale beweging en de burgerlijke maatschappij te betrekken bij ons sociaal beleid. Dat maakt het verschil. Hoe en wat we doen nadat we een degelijke economische basis hebben. Ook omdat we ons bewust zijn van andere linkse regeringen. In het bijzonder in Latijns-Amerika: Salvador Allende en Daniel Ortega in Nicaragua waren ervaringen die eindigden als mislukkingen. Voornamelijk omdat zij er niet in slaagden een degelijk economisch beleid te voeren. Dus wij proberen een degelijke economie te combineren met verandering. Het is een uitdaging.

Tiny Kox: een andere vraag is: jullie hebben leuke maatregelen voor de grote bedrijven, belastingmaatregelen; wat doen jullie voor de kleine ondernemers, voor de kleine bedrijven om zich te ontwikkelen?

Mauricio Rands: er zijn enkele speciale belastingvoorzieningen voor kleine bedrijven gekomen, evenals voor burgers. Bijvoorbeeld: de belangrijkste producten zoals brood, boter, fruit, de belangrijkste producten in ons dagelijks bestaan, hebben belastingvrijstelling gekregen om zo de consumptie te verhogen. En de regering zal, wellicht de komende week, een wet naar het parlement sturen om faciliteiten te verschaffen aan de micro- en kleine bedrijven. Dit thema heeft dus de aandacht. Verder hebben we grote problemen met de financiële sector, met de grote industriëlen, dus het is een zaak van onderhandeling en sterker te worden om met een beter belastingsysteem te komen.

Tiny Kox: laten we overschakelen naar Europa. Ik vroeg Mauricio hoe ze de macht verkregen hebben in Brazilië. Is in Scandinavië links kracht aan het verliezen. Jonas? Wat gebeurt er daar?

Jonas Sjöstedt: ik denk dat de situatie van land tot land varieert. In Denemarken zit een rechtse regering, die onlangs herwon en de macht terugkreeg. En het ziet er naar uit dat we nog een lange tijd een rechtse regering in Zweden zullen hebben. Ondertussen zal het in Noorwegen waarschijnlijk een linkse regering zijn, met deelname van een socialistische linkse partij. Het varieert dus een beetje. Ik denk dat, wanneer je het samenvoegt in één vraag, het een gebrek aan vermogen is van links om de fundamentele zaken aan te pakken zoals werkloosheid en sociale ongelijkheid. Zolang er een sterke sociale democratie is, die meer en meer naar rechts verschuift, zal links niet echt het vermogen hebben om de politiek te veranderen. Dat heeft sommige kerngroepen van de kiezers teleurgesteld, ondanks het feit dat we slechts vijf procent werkloosheid hebben, wat niet erg hoog is in vergelijking met andere Europese landen. Al is het natuurlijk een mislukking voor een linkse regering om dat jaar in, jaar uit te hebben tijdens een periode van economische groei. Dus ik zou willen zeggen, en het is ook een reden die de zaken in Zweden compliceert, dat we een meerderheid hebben, maar niet in de regering zitten. Het was een erg onduidelijke situatie die voor Noors links tot de conclusie geleid heeft dat zij 'of in de regering moeten zit met ministers en volledige verantwoordelijkheid óf in de oppositie. Ze moeten niet in de vage situatie daar tussenin terechtkomen'.

Tiny Kox: een andere vraag gaat over het geweldige verhaal dat je vertelde over hoe jullie in staat waren om de introductie van de euro in Zweden te blokkeren. De vraag luidt: zal de euro Zweden niet alsnog via de achterdeur binnenkomen vanwege de ratificatie van de grondwet door Zweden, aangezien de euro vermeld staat in de grondwet?

Jonas Sjöstedt: dit is een terechte vraag, want in de nieuwe grondwet heeft Zweden geen vrijstelling van de euro. En alle niet uitgezonderde landen worden verondersteld zich aan te passen en zich aan te sluiten. Vanuit een juridisch perspectief gezien heeft de regering geaccepteerd dat we ons aansluiten bij de euro met de nieuwe grondwet, hetgeen natuurlijk niet de uitkomst van het referendum respecteert. Politiek gezien ben ik er niet zo zeker van dat de EU de macht zal gebruiken om ons tot de euro

te dwingen, want dat zal averechts werken en het zal politiek ook erg moeilijk liggen. Maar het is natuurlijk erg verontrustend dat de regering de uitkomst van het referendum niet respecteert. En dit is natuurlijk een zeer sterk argument voor ons om te zeggen dat we deze grondwet niet willen.

Tiny Kox: de euro is een van de slechte dingen die in de grondwet staan, maar één van onze afgevaardigden vraagt: 'Staan er ook goede dingen in deze grondwet?' Jonas, wees eerlijk. Het zijn vijfhonderd pagina's, er zou toch wel iets goeds in moeten staan.

Jonas Sjöstedt: ik denk dat je gemiddeld één goede zaak zult vinden per honderd pagina's van de grondwet. Dus ik zou misschien vijf dingen vinden waarvan ik denk dat ze in wezen positief zijn. Natuurlijk zijn er positieve zaken. Transparantie in advies wordt verbeterd. Het probleem daarbij is dat de macht van de wetgeving tegelijkertijd verschuift van advies naar een gedeelde beslissing tussen parlementen. Dus het zal niet veel effect hebben, maar het is een goede zaak om meer klaarheid te hebben wanneer je wetten maakt. Je hebt het recht om de Unie te verlaten. Waarschijnlijk kun je hoe dan ook de Unie verlaten, maar in ieder geval staat het nu in de grondwet. Laten we eens kijken wat er nog meer is. Je hebt het recht van initiatief door de burgers. Wanneer je 1 miljoen namen verzamelt, zou je de commissie kunnen vragen om iets voor te stellen. Het probleem hierbij is dat zij natuurlijk alleen datgene voor kunnen stellen wat toegestaan is volgens de grondwet. Stel je voor dat je 1 miljoen namen ten gunste van de Tobinbelasting hebt, dan zullen zij de petitie in de prullebak gooien, omdat hij niet in overeenstemming is met de grondwet. Dus er zijn zeer harde beperkingen. Maar natuurlijk is het een positieve zaak. Wellicht zijn er nog één of twee andere zaken, maar ik...

Tiny Kox: Okee, we zijn niet helemaal negatief. Ik schakel weer naar de andere kant van de Atlantische Oceaan. Zal de regering van de Verenigde Staten, deze andere Verenigde Staten, ooit accepteren dat Brazilië zich ontwikkelt in de richting van een sociaal duurzame of zelfs socialistische maatschappij?

Mauricio Rands: er zijn wat spanningen geweest tussen de Braziliaanse regering en de regering van de Verenigde Staten; zelfs wanneer deze niet zijn uitgesproken door de autoriteiten van de VS. Bijvoorbeeld: in de oorlog in Irak heeft president Lula een hard standpunt ingenomen tegen de oorlog. Bijvoorbeeld: in de onderhandelingen van Cancún namen wij het initiatief om de zogenaamde G20 te verzamelen. We probeerden om met landen als Brazilië, Zuid-Afrika, India, Rusland en andere het protectionisme aan te pakken. We probeerden om een betere uitkomst te bereiken voor de ontwikkelingslanden. En onlangs, twee weken geleden, was er in Brazilië een zware conferentie met een groot aantal landen uit Azië en Zuid-Amerika. Het was de eerste bilaterale conferentie tussen de twee continenten. Mevr. Condoleezza Rice, de VS-minister van Buitenlandse Zaken stelde zelf voor om ook deel te nemen. De Braziliaanse regering heeft dat geweigerd, en uitgelegd dat dit een zaak van Arabische en Zuid-Amerikaanse landen was. Dus we begrijpen dat er enige spanningen zijn, maar we hebben natuurlijk ook een historische band.

Tiny Kox: jullie hebben een optimistische regering, een positieve regering, desondanks is Brazilië, zoals je opmerkte in je speech, een land met gigantische problemen. Een van de problemen die hier de aandacht trekt, is de positie van de thuisloze kinderen die op straat leven, in elkaar geslagen worden door de politie en zelfs vermoord worden. Wat kunnen jullie doen? Wat doen jullie aan die situatie?

Mauricio Rands: noem ook het geweld. Wellicht zijn dat de meest aandacht trekkende beelden van de Braziliaanse grote steden. Kinderen in de straten en zo veel geweld tegen iedereen. De regering heeft een nationaal veiligheidsplan, maar ik moet bekennen dat het niet zo goed werkt als we gehoopt hadden. Het is werkelijk heel erg moeilijk. Maar hoe dan ook...

Tiny Kox: dat is het antwoord dat de gemiddelde regering altijd geeft. Het is erg moeilijk, maar wat kun je er aan doen?

Mauricio Rands: dat is het antwoord, we kunnen wát doen. Veel zaken worden al uitgevoerd. Bijvoorbeeld: het aanpakken van corruptie en het aanpakken van de armoede. Armoede, ellende, sociale uitsluiting: dat zijn de factoren die geweld voortbrengen. Dus we pakken het bijvoorbeeld zo aan; we combineren de familiesubsidies van het Fome Zero-programma met de verplichting van de familie om de studenten op school te houden. We ontwikkelen sociale hulp, een netwerk van sociale hulpverlening. We verstrekken bijvoorbeeld geld voor de gemeenten om instellingen te ontwikkelen voor kinderplicht, maar er zijn er nog niet genoeg. En wat betreft het geweld zou ik het aanpakken van corruptie willen toevoegen. Nog nooit hebben we in het land zoveel federaal politie-optreden gehad tegen witte boordencriminaliteit en misbruik van publieke middelen. We zijn hier erg attent op, al kunnen we niet zeggen dat we het in deze zaak winnen van het geweld, corruptie en criminaliteit.

Tiny Kox: okee, een andere vraag over één van deze grote problemen, die je noemde in je toespraak. De landlozen en het beleid van de regering om hen nieuw land te geven en ook het beleid van de regering om iets te doen aan de slechte situatie van de Indiaanse bevolking in Brazilië. Kun je wat specifieker zijn en kun je uitleggen waarom er onlangs demonstraties waren van de landlozen als de regering het zo goed doet?

Mauricio Rands: ik zou niet willen zeggen dat de regering het zo goed doet. Ik denk dat het een proces is; we doen wat we kunnen doen. Bijvoorbeeld: een lange mars van de landlozen afgelopen week was een flinke oppepper om in meer middelen te voorzien en meer betrokkenheid te krijgen van de regeringsautoriteiten om zich te houden aan de doelstellingen. Ik sprak over ongeveer 150 duizend families die de gelegenheid krijgen zich te vestigen als onderdeel van de landhervorming. Het protest is niet zo zeer gericht tegen de regering; het is een mars, een mobilisatie om het proces te versnellen, omdat het niet alleen afhangt van de regering. We moeten bijvoorbeeld het land onteigenen. Wanneer het federale bureau, de INCRA, het land onteigent, gaat de zaak naar de rechtbank. De rechtbanken zijn erg conservatief en langzaam. Ik kan daar uit eigen ervaring over meepraten. Er is een landtoezichtsafdeling in mijn staat, Pernambuco, en ik ging naar de minister van het hooggerechtshof om hem een beslissing te laten nemen, want hij had deze zaak onder zijn hoede en het liet maar op zich wachten. Er zijn dus veel bureaucraten in deze zaak. Maar wat volgens mij een gedeeltelijk succes is, is dat sommige doelen zijn bereikt en ook dat de kwaliteit van de nederzettingen is verbeterd door bijvoorbeeld technische ondersteuning, gezondheidszorg, water en riolering te geven. Het programma van de vorige regering was het geven van een vis aan de visser. Wij zijn ook bezorgd voor het milieu, waardoor we geen ondoordachte agrarische hervorming doorvoeren. Dat zou nóg een wapen zijn voor de vernietiging van de bossen en natuur. We zullen deze zaken moeten combineren.

Tiny Kox: we zijn gekomen bij de natuur en de bossen. We schakelen nog eens door naar Europa. Jonas, we hebben nu een Europa van 25 landen; er zullen nieuwe landen bijkomen. Wat is het standpunt van de linkse partijen, zoals de Zweedse linkse partij en de socialistische partij in Europa, ten opzichte van deze nieuwe landen en de Europese Unie? Men discussieert over de mogelijkheid om ten minste 35 landen te hebben.

Jonas Sjöstedt: ik denk dat dat in wezen een positieve ontwikkeling is, maar het geeft een andere vraag: 'Wat voor soort Unie kan plaats bieden aan 35 landen?' En ik denk dat dat een minder gecentraliseerde Unie is. Een Unie die zich richt op enkele zaken, en andere zaken overlaat aan de nationale staten. En ook dat het gemeenschappelijk beleid zich richt op het helpen van die gebieden die het slechtst af zijn of het minst ontwikkeld. Dat we geen groot systeem moeten hebben zoals het culturele beleid dat alles beslaat. We moeten ons richten op het helpen van diegenen die het slechtst af zijn.

Natuurlijk moeten er bepaalde voorwaarden zijn. En wat betreft Turkije: ik ben in er principe voor dat Turkije in staat zal zijn om zich aan te sluiten bij de EU, maar we moeten bijzonder streng zijn wat betreft de democratische voorwaarden daarvoor, want Turkije is vandaag de dag niet een volwaardige democratie. Je ziet hoe ze omgaan met de Koerden, het Armeense vraagstuk, de gevangenen etc. Op deze vlakken kan er geen compromis zijn. Maar tegelijkertijd is het belangrijk om te zeggen dat het niet is omdat ze Moslim zijn of omdat ze Turks zijn, maar omdat we democratische staten in de EU moeten hebben. Maar ik denk dat het de EU ten goede kan veranderen om op lange termijn meer lidstaten te hebben.

Tiny Kox: om nog een vraag toe te voegen: als Turkije een grondwet zou hebben zoals de nieuwe Europese grondwet, zou het dan een kans hebben om toe te treden?

Jonas Sjöstedt: geen enkel land zou in staat zijn om toe te treden tot de EU met een grondwet zoals de voorgestelde EU grondwet. Dat is een feit.

Tiny Kox: okee, dan is het beter om deze grondwet niet te krijgen. Daar zijn we het in ieder geval over eens. Wat zal er gebeuren Jonas, wanneer Nederland en Frankrijk tegen deze grondwet stemmen? Wat zal het effect zijn op de regering van Zweden?

Jonas Sjöstedt: de Zweedse minister-president kreeg vorige week in het Zweedse parlement een vraag hierover en hij antwoordde dat we dan toch door zullen gaan met ratificeren. Hetgeen natuurlijk volstrekt onacceptabel is. Men moet zich realiseren dat er twee dingen gaan gebeuren. Eén ding is het belangrijkste: wellicht treden er landen naar buiten die zeggen dat ze de grondwet hebben proberen te redden en te ratificeren, maar dat het te moeilijk is. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren in Engeland. En bij het eerste land dat terugtreedt en zegt 'we kunnen niet ratificeren', en dat zal waarschijnlijk Engeland zijn, zal de grondwet dood zijn. Maar er zal ook iets politieks gebeuren, omdat het niet alleen een effect zal hebben op de relatie tussen regeringen. Een NEE in Frankrijk en Holland zal in elk ander land de democratische kritiek tegen de grondwet een geweldige oppepper geven. En dat zal een politieke impuls geven, waarbij het volgens mij uiteindelijk onmogelijk zal zijn voor de regeringen om vast te houden aan de positie dat ze zullen ratificeren. Wat wij natuurlijk na de stemmingen op maandag en woensdag zullen zeggen is: goed, de grondwet is gevallen. Wanneer je het hebt over democratie, moet je je eigen democratische beslissingen respecteren en dat betekent dat wanneer een land NEE zegt, de grondwet niet langer bestaat.

Tiny Kox: zullen er meer referenda in Europa worden gehouden?

Jonas Sjöstedt: ja, er zullen nog enkele referenda gehouden worden. Die van Luxemburg zullen we snel krijgen en alhoewel Luxemburg een veilig JA is, bijna de helft van de bevolking is eurocraat, kan de JA-aanhang terugvallen van 72 naar 46 procent zoals een peiling onlangs uitwees. Het gaat op veel plaatsen dus interessant worden. In sommige landen kan er zeker een NEE stem komen: Ierland, de Tsjechische Republiek, Engeland en het is een open vraag in Denemarken. Ik denk dat het waarschijnlijk in Portugal een JA is, we weten het nog niet. En dan zijn er nog enkele landen die nog onbeslist zijn zoals Polen, waarvan we ook niet weten wanneer hun referendum gehouden wordt. Verder is er een discussie gaande in Estland over wel of geen referendum en loopt er ook nog steeds een discussie in Zweden. Maar ik denk dat met een NEE stem in Frankrijk, met een vervolg in Nederland, het feitelijk voorbij is.

Tiny Kox: okee, dat is voorlopig alles wat betreft Europa. Laten we nog even teruggaan naar Brazilië. Mauricio, er zijn hier erg veel vragen over het regenwoud in Brazilië. Ik krijg de indruk dat we je wil-

len vragen wat jullie aan het doen zijn met ons regenwoud. Maar je begrijpt het probleem en het is een probleem.

Mauricio Rands: ik denk dat dit een probleem is van de hele mensheid. Wij zijn erg begaan met alle problemen met het regenwoud. Toen president Lula aan de macht kwam, koos hij mevrouw Marina Silva, die haar hele leven een militante van de bosbevolking is geweest, als minister. Zij vocht en verdedigde de bosgronden met Chico Mendes. Sommigen van jullie weten wellicht dat hij is vermoord vanwege zijn strijd tegen de mensen die de Amazone vernietigen. Zo'n twee tot drie maanden geleden is zuster Dorothy Stank, een Amerikaanse missionaris, vermoord in het woud vanwege haar strijd met de boeren, met de rubberappers, tegen de mensen die de bosgronden verwoesten. De reactie van president Lula was een zeer krachtige. Hij stuurde tweeduizend gewapende soldaten naar het gebied om te zoeken naar de moordenaars en om te laten zien dat de regering niet zal aarzelen bij dit soort problemen. De moordenaars, boeren, zijn gearresteerd en staan nu ter beschikking van de rechtbank. Ter aanvulling heeft hij het gebied van het reservaat, waar alle activiteit is verboden, per decreet vergroot. Dus het is, wederom, geen makkelijke strijd, maar de regering is hier erg bezorgd over. Daarnaast is er een publiek bureau, genaamd IBAMA, dat de milieuzorgen van alle investeringen in plattelandsgebieden en ook rond de grote steden certificeert en behandelt. Dus de regering van president Lula is bezorgd om de bescherming van de Amazone, om de bescherming van het woud. We weten dat het belangrijk is voor de gehele mensheid en niet alleen voor de Brazilianen. We zijn ons erg bewust van de biodiversiteit van het Amazonegebied en we zouden graag wat erkenning willen krijgen dat we erg bezorgd zijn en dat we deze biodiversiteit hebben.

Tiny Kox: okee, we moeten opschieten. Ik kreeg een seintje van Riet de Wit. Alsof we niet hard aan het werk zijn hier. Er zijn enkele vragen, Mauricio, over de problemen met links in Brazilië, omdat er veel linkse partijen zijn. Jullie zitten in de regering, desondanks zijn jullie daar niet alleen. Wat is er aan de hand en wat moeten we ervan denken?

Mauricio Rands: bijvoorbeeld: in onze eigen partij, de Arbeiders Partij, hebben wij enkele verschillende fracties. Er is het recht om te stemmen met een andere benadering, maar de statuten stellen dat we een eendrachtige actie hebben. In het begin van onze regeringsperiode werden we geconfronteerd met wat problemen doordat sommige van de gekozen federale vertegenwoordigers systematisch tegen de beslissingen van de parlementaire groep stemden, tegen de beslissing van de partij in bepaalde zeer moeilijke zaken, zoals de pensioenhervorming in het eerste jaar van Lula's regering. Enkel van hen werden verwijderd uit de partij en zij stichtten een andere partij, genaamd P-SOL. Hier staat iemand die sympathie heeft voor die partij.

Tiny Kox: jij.

Mauricio Rands: en we hebben nog steeds spanningen binnen de Arbeiders Partij. Er zijn wat fracties die het niet eens zijn met het coalitieproces, met de onderhandelingen die president Lula in het parlement moest voeren, want van de 511 afgevaardigden hebben wij er maar negentig. Dus om wetten door te voeren of constitutionele hervormingen moest hij een brede coalitie opzetten met erg traditionele, ik zou zeggen met zeer slechte partijen. Maar we konden de gekozen federale afgevaardigden niet wegsturen, dus we moesten een coalitie opbouwen met dat parlement. Een deel van de partij is het hiermee oneens en denkt dat het slechts een zaak van wilskracht is. In ieder geval hebben we een democratisch proces binnen de partij. We zijn een partij met 800.000 aangesloten leden en een direct verkiezingsproces om de leiding te kiezen. De leiding op het landelijke niveau van de partij telt 27 leden en er zijn 5400 gemeenten. We zitten nu middenin het proces van directe verkiezingen om de volgende president van de partij te kiezen. Dit hele debat wordt uitgevoerd binnen de PET, zoals we het electorale orgaan noemen. Het is dus normaal voor ons als linkse partij om discussie te voeren. Belangrijk

daarbij is, dat het een kameraadschappelijke en solidaire discussie is, met respect voor democratische regels. Zo zal de belangrijkste positie uiteindelijk de overhand krijgen.

Tiny Kox: okee, veel problemen binnen links in Brazilië. Zijn er nog problemen binnen links in Europa, waar links in de oppositie zit, Verenigd Links zoals het genoemd wordt? Het verzet zich tegen de Europese grondwet, maar is er een betere ontwikkeling van de samenwerking van de linkse partijen in Europa?

Jonas Sjöstedt: de linkse partijen zijn verschillend van elkaar. En ze komen voort uit verschillende achtergronden. Ze hebben gedeeltelijk een verschillend beleid op sommige vlakken, maar wat er nu gebeurt met de campagne tegen de grondwet is erg interessant, omdat het de eerste keer is sinds een heel lange tijd dat je kunt zeggen dat alle linkse partijen van enig belang hetzelfde standpunt innemen in deze fundamentele Europese zaak. Ik bedoel dat bij alle vorige veranderingen van het verdrag links verdeeld was en de linkse partijen verschillende analyses maakten. Nu is er duidelijke gemeenschappelijke kern in alle argumenten: dat we een Europese samenwerking, gebaseerd op een vrije markt, niet kunnen accepteren. En ik denk dat in het bijzonder het debat in Frankrijk erg interessant is, omdat het wellicht het meest ontwikkeld is, ondanks dat het ontwikkeld is in alle landen, in Holland, in Zweden en overal. Ik denk dat wat nu belangrijk is voor ons, is om een stap verder te gaan. Om gemeenschappelijke voorwaarden voor hervorming en alternatieven voor de Europese Unie te bespreken. En we zullen van mening verschillen over bepaalde zaken, maar dat is geen probleem zolang we de verschillen respecteren en we het eens kunnen worden en ons verenigen over de kernpunten. In het Europees Parlement, dat niet de belangrijkste plaats op aarde is, maar het bestaat toch en we werken er samen, denk ik dat de samenwerking binnen links zich verbetert. Op de meeste thema's werk ik veel samen met Kartika Liotard en Erik Meijer. Ik denk dat we een erg goede praktische samenwerking hebben tussen de linkse partijen in Europa. En dat is niet zonder belang, omdat we leren van elkaar en we soms een invloed hebben op de programma's.

Tiny Kox: laatste vraag. Waar geef je de voorkeur aan: Nederlands bier of Franse wijn?

Jonas Sjöstedt: bier.

Tiny Kox: Belgisch bier of Nederlands bier?

Jonas Sjöstedt: Belgisch bier of Nederlands bier? Ze maken in België die heel vreemde bieren met kersen en zo. Ik zou zeggen Nederlands bier.

Tiny Kox: jullie zullen geen wijn, geen bier krijgen. Dat is voor vanavond, maar ik zal jullie een boek over Nederland geven. Een prachtig boek met plaatjes en in het Engels, zodat jullie het zelfs kunnen lezen en terug kunnen kijken op jullie bezoek aan Nederland. Dank jullie zeer!

Riet de Wit: dank je wel Jonas, Mauricio en Tiny.

Riet de Wit dankt Jonas, Mauricio en Tiny Kox en kondigt de man aan, die de ene keer Rokko wordt genoemd en de andere keer poëtisch troubadour dan wel de schilder, de dichter onder popmuzikanten: Thé Lau.

Optreden Thé Lau.

Telefonisch interview met Anja Meulenbelt:

Anja Meulenbelt, senator van de SP: jammer, dat ik niet bij het congres kan zijn. Ik ben in Ganjunit, een plaatsje in het zuiden van de Gazastrook vlakbij de grens met Egypte waar de meeste huizen zijn verwoest en waar veel mensen gedood of gewond zijn geraakt. Dat is de reden dat ik hier werk voor gehandicapten. Waaronder veel kinderen die gewond zijn geraakt en de rest van hun leven in een rolstoel zitten, verlamd zijn, benen of armen moeten missen of blind zijn geworden etc. en veel zorg nodig hebben. Wij trainen de mensen hier om die zorg beter te geven, want er zijn hier bijna geen revalidatiecentra. De ouders en de jongens moeten zelf weten wat ze met hun leven kunnen doen. Jongens verwachten dat ze er eventueel aan dood zouden kunnen gaan, maar hadden er niet aan gedacht dat ze de rest van hun leven in een rolstoel zouden zitten. Nu is er in een rolstoel goed te leven, maar je moet wel die omschakeling maken en voor een jongen van vijftien, zestien is dat erg aanpassen aan het nieuwe leven, en ook voor de familie heeft het veel consequenties.

Riet de Wit: en het leven in Gaza valt toch al niet mee, is er nog perspectief, verbetering of vooruitgang?

Anja Meulenbelt: eerlijk gezegd, niet zo veel. Het blijft hier een grote gevangenis en dat zal voorlopig ook zo blijven. Het is wel zo dat de mensen ervan uitgaan dat de intifada eigenlijk wel is afgelopen. Zij denken erover na of het echt zin heeft gehad om in gewapend verzet te gaan, want het heeft veel represaillemaatregelen opgeleverd en heel doden aan Palestijnse kant. Wat waarschijnlijk wel gaat gebeuren, is dat de kolonisten eruit worden gezet: zeventuizend mensen, die een kwart van het land in beslag nemen, terwijl hier 1,5 miljoen mensen wonen. Voor de mensen hier in het zuiden zou dat een verbetering zijn, want dan kunnen ze bijvoorbeeld eindelijk weer eens naar het strand. Dus de gevangenis wordt groter; dat is altijd meegenomen en als er niet gevochten wordt, betekent het ook dat je door de Gaza, binnen die gevangenis, kunt reizen, maar de bezetting blijft.

Riet de Wit: zou Nederland meer kunnen betekenen voor Palestina?

Anja Meulenbelt: absoluut. Wat wij doen met het kleine clubje waarbij ik hoor, is al een hele grote morele ondersteuning. Dat de mensen weten dat er vanuit Nederland nog steeds mensen zijn, die het er niet bij laten zitten. De bezetting is illegaal volgens alle internationale rechten; de bouw van de muur ook. Het is erg belangrijk dat Nederland durft te zeggen dat dit tegen de mensenrechten en tegen het internationale recht is. Zelfs al zou het niet meteen helpen, het is voor de Palestijnen vreselijk te moeten constateren dat er eigenlijk niemand voor hen opkomt. Zij zitten met het gevoel recht te hebben op een eigen land en niet onder een bezetting te hoeven leven. In feite is er niemand die dat bevestigt. We weten wie de grote boosdoener is; dat is natuurlijk Bush en zolang hij er zit en de VS achter Israël staat en het niet aandurft te zeggen: en nu moet het echt afgelopen zijn, zal het wel zo blijven. Het zou erg helpen als we in ieder geval hardop zouden zeggen, al zijn we maar een klein land: dit mag niet, dit is tegen elk internationaal fatsoen. Dat mensen hier radicaliseren heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat niemand voor ze opkomt, dat ze nergens hun recht kunt halen. Mensen krijgen dan de neiging om het recht in eigen hand te nemen, en gaan op een gegeven moment denken: wat kan het ons schelen, we gaan er toch aan. We kunnen er op zijn minst wat aan doen door te laten zien dat er op de wereld landen zijn, die uitgaan van rechtvaardigheid, van wat de Palestijnen voor zichzelf willen.

Riet de Wit: mag ik je heel veel succes wensen met je werk en veel succes met de strijd van de Palestijnen.

Anja Meulenbelt: ik mis jullie natuurlijk ook wel een beetje, want ik had graag op twee plaatsen tegelijk willen zijn, maar ik haal het wel weer in. Veel plezier jullie!

Riet de Wit: dank je wel, Anja en veel succes.

<applaus>

Beantwoording in eerste termijn door de congrescommissie:

Bob Ruers: er zijn nu twee moties binnengekomen: een van Anja de Waard en anderen, namens de afdeling Utrecht en een motie, ondertekend door S. Gidon. Voor beide moties geldt naar onze mening dat ze geen urgente kwesties betreffen en derhalve op dit moment niet in behandeling en niet in stemming gebracht zullen worden.

Harry van Bommel licht toe dat de congrescommissie het werk heeft verdeeld: zelf zal hij Europa behandelen; Hans van Heijningen zal de internationale situatie buiten Europa behandelen en Paulus Jansen zal op zaken ingaan, die eigenlijk meer aan het partijbestuur zijn gericht. Allereerst dank aan de afdelingen, die hun steun hebben uitgesproken voor het voorstel wat te doen op 2 juni. Na een 'nee' op 1 juni zal een discussie over Europa vanzelfsprekend niet worden uitgesloten. Op 2 juni is de campagne voorbij, maar het werken aan een beter Europa gaat dan door en krijgt dan een nieuwe kans. Dank voor de steun. Die discussie zal in de eerste plaats in de Kamer plaatsvinden, omdat daar gelegenheid voor is. Er is op 2 juni een kamerdebat waar niet zozeer de uitslag van het referendum als onderwerp op de agenda staat, maar waar wel gesproken wordt over Europa. Dat wordt vanzelfsprekend een debat over het referendum en daar zal het voorstel worden gedaan, zoals hier vandaag kort is toegelicht. Als partij wordt al heel lang over Europa gesproken. Dat is wellicht de reden, Laurens Ivens heeft het erover in Amsterdam, maar ongetwijfeld ook in andere afdelingen, op de regioconferenties en bij het bespreken van het stuk in de afdelingen, dat vandaag niet zo heel veel meer over de Europese grondwet als zodanig is gesproken. Al in 1997, en ook al eerder heeft de SP zich flink bemoeid met het proces van de Europese integratie, met de muntunie en met andere zaken. In 1997 heeft al een alternatieve Eurotop in Amsterdam plaatsgevonden en begin vorig jaar is nog een hele partijraad aan Europa gewijd, vlak voor de verkiezingen. Dus dat er in de afdelingen over de grondwet niet meer zo heel veel gesproken is en dat de SP vrij eensgezind is over Europa, veel eensgezinder dan andere partijen, verbaast mij niet zo. Ter illustratie: volgens de peilingen is van de SP-kiezers slechts 10 tot 15 procent voorstander is van deze grondwet. In de aanhang van het CDA is 35 procent tegen. Bij de PvdA is dat nog meer en bij de VVD nog meer. Daarom kan er straks een mooi NEE behaald worden dat dwars door alle partijen heen gaat.

In de amendementen 21, 23 en 24 wordt gesproken over steun aan de internationale vakbeweging. In de beantwoording heeft de congrescommissie verwezen naar de nota van wijzigingen. Daarin wordt letterlijk, onder de zestiende wijziging, aangegeven: 'waar mogelijk werken we op dit thema ook samen met de internationale vakbeweging'. Eigenlijk gaat deze wijziging verder dan het gestelde in de amendementen. De amendementen 27, 28 en 39 gaan over dierenwelzijn. Het advies bij de drie amendementen is positief, maar hebben een overlap tot gevolg. Daarom wordt het congres voorgesteld om het aan de eindredactie over te laten om dubbelingen te voorkomen. Ten aanzien van amendement 11 stelt de commissie voor dit niet over te nemen, omdat men het meest vergaande amendement wil steunen. Dat is 101. Dat wordt gezien als een integraal verhaal met drie onderdelen waarin een belangrijk verdrag genoemd wordt. De wereldwijde campagne om geweld en achterstelling van vrouwen te beëindigen en de onafhankelijke verblijfstitel voor asielzoekende vrouwen. De congrescommissie verzoekt dit te steunen en zal het overnemen.

In amendement 4 van Johan Kwisthout wordt gesproken over een brede internationale organisatie. De congrescommissie vindt dat geen doel op zichzelf en hecht aan internationale samenwerking, maar wil

de zelfstandigheid behouden. Zelfstandig sterk maakt samen nog sterker! In amendement 15 wordt gesproken over een federatie van socialistische staten: er wordt momenteel niet gestreefd naar een federaal verband. De SP wil het socialisme bevorderen en wil daarbij andere landen graag helpen. In het voorstel van dit amendement ziet de congrescommissie momenteel niets. In amendement 59 van Jan de Groot wordt voorgesteld het standpunt met betrekking tot gen-tech op te nemen. In Heel de mens was hierover al iets geformuleerd dat tegemoet komt aan hetgeen er in dit amendement staat, namelijk vraagtekens plaatsen bij gen-tech. Verder is een uitgebreide notitie gemaakt in 2000. In die zin is dit vraagstuk afdoende behandeld. Het wordt als een breder vraagstuk gezien dan alleen als honger- en armoedeproblematiek.

Amendement 22 van Bas de Ruiters en Leo de Klein over arbeidsmigratie: de SP heeft haar steun gegeven aan een tijdelijke beperking van arbeidsmigranten uit Polen, een aantal van 20.000 voor een bepaalde periode, omdat het volledige vrije verkeer van arbeidsmigranten uit Polen een versturende werking zou hebben op de arbeidsmarkt zowel in Polen als in Nederland. Vooral ook omdat het voor die landen slecht is. Een tweede punt is dat er wel degelijk druk uitgeoefend wordt op de Nederlandse CAO's en dat vindt de SP kwalijk. Bovendien waren de omringende landen al tot die beperking gekomen, wat inhoudt dat de Polen alleen maar in Nederland zouden kunnen werken.

Amendement 63 van Hans Bakker over liberaal drugsbeleid: de formulering is een bijzonder ongelukkige vindt de congrescommissie. Er wordt gesproken over een liberaler drugsbeleid. Dat kan de suggestie wekken dat je de harddrugs maar vrij moet geven. Spuitenruil wordt gezien als iets dat niet past bij een liberaler drugsbeleid, maar hoort bij een medische aanpak van het verslavingsvraagstuk zoals in Nederland bestaat. De medische aanpak steunt de congrescommissie en vindt dat geen onderdeel van liberalisering van het drugsbeleid. In die zin is het niet verstandig om het op te nemen in het congresstuk.

Ten aanzien van de motie Tibet: de Kamerfractie heeft aandacht gevraagd voor de kwestie Tibet onder andere door een paar zaken te doen, die in de motie worden genoemd. Onder 3 wordt bijvoorbeeld gevraagd om een krachtige uitspraak tegen opheffing van het zestien jaar oude wapenembargo dat China betreft. Het toeval wil dat een motie Van Balen/Van Bommel is ingediend om de Nederlandse regering te dwingen te voorkomen dat het wapenembargo wordt opgeheven. Die motie is unaniem aangenomen. Met betrekking tot het tweede deel van de motie, de mensenrechten altijd ter discussie stellen, doet de SP al. Tenslotte een dialoog afdwingen tussen China en Tibet: ook op dat punt is de Kamer al actief geweest met steun van de SP. Er is een EU-China-mensenrechtendialoog, er is een Nederlandse mensenrechtenambassadeur, die naar China is geweest juist om de kwestie Taiwan en Tibet te bespreken. Dus ook op dit punt wordt tegemoetgekomen aan de wensen uit de motie.

Hans van Heijningen zegt ten aanzien van amendement 119 van Tymen Colijn: helemaal geen wapen-exportvergunningen, dit graag als een principe-standpunt te willen ondersteunen, maar de SP moet zich niet vastleggen en moet voorkomen te worden beschuldigd van symboolpolitiek. Het gaat er om dat de SP in feite vanuit een radicaal vergezicht met fundamentele opvattingen elke keer een stapje vooruit maakt. Amendement 101, vrouwenrechten, heeft Harry van Bommel toegelicht: dat wordt overgenomen. Amendement 93: gelet op amendement 94 is het niet nodig om het als een aparte paragraaf op te nemen. Amendement 58, terrorisme, TRIPS, dwanglicentie: die begrippen zullen worden opgenomen in de begrippenlijst. In amendement 127 mist Bob ter Haar migranten: het is een terrein waarop de SP de komende tijd stappen vooruit moet doen. Over de vraag of de SP een goede afspiegeling van de Nederlandse samenleving is: duidelijk is dat zal moeten worden geïnvesteerd in contacten met migrantenorganisaties. Er komt een aparte nota, maar afdelingen worden opgeroepen om intussen ook op lokaal niveau aan de slag te gaan. Amendement 67 van William van den Heuvel en Johan Herrenberg: het stop zetten van de steun aan de IMF en de Wereldbank: het is zaak om internationaal te bekijken welke voorstellen er liggen en te voorkomen dat de SP aan de zijlijn komt te staan.

Amendement 121 en 122, internationaal terrorisme van Elizabeth Spaan: we moeten oppassen voor naïviteit, daar er wel degelijk problemen zijn met terrorisme. De regering heeft de verantwoordelijkheid om de mensen in Nederland te beschermen. Er is geen verwantschap met de benadering van de VS van het terrorismevraagstuk. De situatie Guantanamo Bay: Nederland heeft een rol als internationaal aanklager. Tiny Kox heeft in die zin in Europees verband goede initiatieven genomen en die zaak geagendeerd.

Amendement 82, 86 en 91, vluchtelingen- en asielbeleid van Dennis de Jong: opvang in de regio is niet een kwestie van 'hoe houden wij ons land vluchtelingvrij', maar een kwestie van: hoe investeer je op een manier die de kans op terugkeer van mensen naar hun land van oorsprong zo optimaal mogelijk maakt, en neem je tegelijkertijd je verantwoordelijkheid voor de situatie waarin die kwetsbare mensen zich bevinden. Amendement 105, braindrain tegengaan van Daan Mahieu en Johan Herrenberg heeft dat onderstreept: de inkomsten van arbeidsmigranten is in tal van ontwikkelingslanden momenteel de belangrijkste bron van inkomsten, terwijl mensen het in feite in eigen land moeten kunnen verdienen.

In amendement 111 wordt voorgesteld om campagne te voeren rond kwijtschelding van schulden. Je moet een analyse maken van de internationale situatie en de vraag beantwoorden hoe armoede en honger op de meest effectieve manier kunnen worden bestreden. Amendement 100 is overbodig. De amendementen 80 en 81 van Bert Peters worden, gecombineerd, overgenomen. Amendement 64 van Paul Slot over armoedebestrijding: van belang is dingen in samenhang te bekijken en je niet vast te leggen op zogenaamde simpele oplossingen. Amendement 113 VN-capaciteit om op te treden in tijden van rampen: de congrescommissie stelt voor hiervan te maken dat de capaciteit voldoende opgetuigd moet worden. De heer Stuivenberg van de afdeling Voorburg/Leidschendam was verhelderend op dat vlak. De Nota Ontwikkelingssamenwerking waarnaar Vincent Mulder vroeg, is door de grondwetcampagne enigszins vertraagd, maar zal op 2 juni aanstaande verder worden afgerond waarna het naar de afdelingen gaat en men daar input op kan leveren.

Paulus Janssen: Michel Eggermont en Ineke Palm hebben gepleit voor een internationaal secretariaat en een internationaal secretaris: zij moeten zich realiseren dat na het congres een internationaal secretariaat is opgericht: dat is de Tweede-Kamerfractie, terwijl de personele bezetting is uitgebreid de afgelopen twee jaar. Er werken nu drie personen naast de kamerleden. De voorkeur wordt gegeven aan het politieke primaat van de woordvoerder Buitenlandse Zaken inzake het buitenlandse secretariaat en het niet loskoppelen en elders in de partij onderbrengen van het secretariaat. Harry Sangers en Johan Herrenberg hebben het in amendement 31 en 32 gehad over emissiehandel. Ik meen dat sprake is van enige informatieachterstand over emissiehandel en wat het Kyotoverdrag inhoudt en adviseer het nog eens te lezen. Geconstateerd moet worden dat de belangrijkste industriële natie van de wereld, de VS, het Kyotoverdrag niet geratificeerd heeft. Dat is het grootste probleem. Het Kyotoverdrag betekent een grote verbetering, een verlaging van de emissie bij een stijgende economie. Dus wat de SP betreft is het een flinke stap vooruit, en is emissiehandel een rationele manier om de doelstellingen van Kyoto te bereiken. De congrescommissie blijft bij haar advies inzake amendement 31 en 32.

In amendement 36 pleit Peter Kwint voor oprichting door de SP van een eigen werkgroep voor een schoon en duurzaam Europa. De congrescommissie vindt echter dat de SP niet zelf het wiel moet uitvinden als er ook andere organen, maatschappelijke organisaties zijn, die zich met dit onderwerp bezig houden. Op dit moment lijkt het te vroeg om ons hierop vast te leggen. Zoals Marijke Kamphorst heeft gevraagd zullen de millenniumdoelstellingen en federale staat als begrippen in de verklarende woordenlijst worden opgenomen. Peter Grevelt heeft bij amendement 121 terecht opgemerkt dat er een wijziging wordt aangekondigd in de nota van wijzigingen, maar die ontbreekt: om dat recht te zetten is daarop een aanvulling gemaakt. Kees Douw vraagt om 'Heel de mens' en 'Heel de wereld' als

één boekje uit te geven. Het gaat dan wel om tien hoofdstukken, zoals de grondwet van Europa, en ik vraag me af of de leden en buitenwacht hierop zitten te wachten.

Tweede termijn

Lot van Baaren roept het congres in amendement 76 op na te denken aan wat voor democratische wereld de SP vorm wil geven. Zij benadrukt geen voorstander te zijn van een EU waarin alleen regeringen het voor het zeggen hebben en ook geen VN met hetzelfde ondemocratische karakter. Zij is het niet eens met de reactie van de congrescommissie dat dit prematuur is. Zij steunt amendement 76 waar een internationaal secretariaat een rol zou kunnen spelen.

Grietje Westerhof is verheugd dat amendement 101 door de congrescommissie is overgenomen en trekt amendement 90 in. Zij vindt het jammer geen antwoord te hebben gekregen over amendement 8, dat derhalve zal worden gehandhaafd.

Peter van Zutphen vindt de argumenten van de congrescommissie inzake amendement 67, IMF en Wereldbank, niet overtuigend. Ten aanzien van de kwestie Tibet onderschrijft hij de veroordeling van mensenrechtenschendingen en het stoppen van de wapenhandel met China.

Peter Kwint stelt ten aanzien van amendement 31 en 36 niet ontkend te hebben dat Kyoto een verbetering zou zijn, doch de verbetering nog wat sterker te willen maken. Hij ziet emissierechten niet als de enige oplossing. Bovendien ziet hij een samenwerking met experts in een werkgroep schoon en duurzaam als een goede mogelijkheid.

Theo Cornelissen vindt het congresstuk sterk verbeterd door onder andere de discussie van de afgelopen maanden in de afdelingen en op regioconferenties. Ook vandaag, gelet op de discussie over vrouwenonderdrukking en de omarming van amendement 101, is het congresstuk belangrijk verbeterd, maar het kan zijns inziens nog beter. Derhalve pleit hij voor amendement 67 inzake het IMF en de Wereldbank, met de leuze: 'Heb lef, geen cent voor het IMF' en ook geen cent naar de Wereldbank zolang hiermee de onderdrukking in de wereld wordt gefinancierd! Hij benadrukt dat dit het beginsel van de SP betreft. Tenslotte bepleit hij ervoor het internationaal secretariaat niet ondergeschikt te maken aan de Tweede Kamerfractie.

Miel Bronneberg pleit voor behoud van het woordje 'minimale', dat de congrescommissie wil schrappen in minimale bestaanszekerheid.

Betty Luckel denkt dat mogelijk moet zijn armoede uit te bannen en gezondheid en mensenrechten te verbeteren en via het Kyotoverdrag een begin te maken met een schonere wereld ook zonder emissierechtenhandel.

Thijs Coppus (Horst a/d Maas) vindt, met betrekking tot amendement 22, het deels weren van Poolse arbeidskrachten op de arbeidsmarkt, dat het juist sociaal is om eerst hun rechten vast te stellen. Het argument van Harry van Bommel dat er een verstorende invloed op de arbeidsmarkt zou zijn als het niet zou worden gequoteerd, vindt hij niet overtuigend. Hij verwijst daarbij naar de situatie bij toetreding van Griekenland en Portugal.

Anita Oerlemans is van mening dat standpunten zo precies mogelijk geformuleerd moeten worden, terwijl de haalbaarheid geen criterium mag zijn.

Paul Krefeld pleit voor het verhuren van emissierechten en het uitsluiten van emissiehandel, zodat de rechten in met name Oost-Europese landen blijven.

Hans Bakker is blij met het antwoord van Harry van Bommel over drugsgebruik en is het ermee eens dat zaken als medische heroïneverstrekking en spuitenomruil binnen het liberaler drugsbeleid valt, maar geen oplossing is doch slechts een richting biedt. Hij stelt voor een discussie te voeren met betrekking tot regulering, voorlichting en zorg.

Anja de Waard is van mening dat de kwestie Tibet al vijftig jaar een urgente kwestie is en vraagt het congres zich hierover uit te spreken zodat de motie alsnog kan worden ingediend.

Ron Blom vindt ‘mogelijke samenwerking’ een zwakkere formulering dan ‘actieve ondersteuning’ van de vakbeweging. Hij benadrukt het tegenhouden van de afbraak van de verzorgingsstaat en het tegenhouden van de implementering van de Bolkesteinrichtlijn als doel, terwijl de vakbeweging als middel dient.

Bas de Ruiter stelt dat de belangen van kapitalisten worden gediend in organisaties als de EU, de IMF en de Wereldbank. Hieraan tegenwicht bieden vraagt om een internationale organisatie, die een sociaal alternatief naar voren brengt. Hij sluit af met een citaat van Karel Marx: ‘Proletariërs aller lande, verenigt u!’

Paul Slot vindt zijn voorstel een verduidelijking van de tekst dat armoedebestrijding en voorkoming van sociale uitsluiting speerpunt is.

Dennis de Jong stelt in amendement 82 en 91 een ruimhartiger asiel- en vluchtelingenbeleid voor en is blij met de opmerking van Hans van Heijningen over de gelden die naar de regio moeten.

Marten Kooistra is bezorgd dat het stukje vlees bij de maaltijd tot het verleden zal behoren als (3.2.6.) de jacht op dieren verboden wordt.

William van den Heuvel betreurt het dat geld voor ontwikkelingshulp gebruikt wordt om economisch beleid van het IMF en de Wereldbank door te voeren. Hij is van mening dat niet langer geld gegeven moet worden aan organisaties als het IMF en de Wereldbank, om een signaal af te geven.

Johan Kwisthout pleit voor een wereldwijde socialistische revolutie en daarvoor alle middelen aan te wenden.

Harry Sangers concludeert dat emissiehandel wordt afgewenteld op de consument en dat energiemat-schappijen bevestigen dat dat veertig euro per jaar kost en niet alleen de internationale -, maar ook de nationale emissiehandel betreft.

Jan de Groot pleit voor steun aan amendement 59, gen-tech waarbij de SP toont ook een groene partij te zijn.

Michel Eggermont vraagt aandacht voor amendement 13, voor meer samenwerking met de internationale vakbeweging en voor de oprichting van een internationaal secretariaat in Rotterdam.

Anne Bloem merkt op dat winstoogmerk bij leningen van IMF en Wereldbank ook een rol spelen, terwijl door toedoen van de Wereldbank de schuldenpositie van Derde-Wereldlanden verslechtert. Hij vraagt het congres een reactie.

Beantwoording in tweede termijn door de congrescommissie

Harry van Bommel vindt amendement 8 te specifiek, omdat er een beperkt aantal zaken genoemd worden, terwijl andere belangrijke zaken niet worden genoemd. Motie Tibet: de commissie is van mening dat geen sprake is van urgentie en dat behandeling op dit moment niet noodzakelijk is. Ten aanzien van amendement 22, arbeidsmigratie, denkt hij dat theorie en praktijk enigszins botsen. De congrescommissie zou de positie van de vakbeweging op dit punt niet willen verslechteren. Vandaar de tijdelijke beperking van de arbeidsmigratie uit Polen op de arbeidsmarkt. Ten aanzien van liberalisering van het drugsbeleid, ingebracht door Hans Bakker, benadrukt hij het vrijgeven van harddrugs in het kader van de medische aanpak, welke aanpak de SP wil voortzetten. Ten aanzien van de positie van de internationale vakbeweging, ingebracht door Ron Blom, wil de SP de internationale vakbeweging actief ondersteunen.

Een noodzaak tot het oprichten van een internationale organisatie ziet hij momenteel niet. De bezorgde vleeseter stelt hij graag gerust en benadrukt dat het hier gaat om de plezierjacht. Met betrekking tot gen-tech laat hij weten dat de SP Krista van Velzen naar Alaska heeft gestuurd om daar de zeehondenjacht te helpen verhinderen. Tenslotte meent hij dat voor iedereen duidelijk is dat de SP een groene partij is, hetgeen blijkt uit tal van publicaties op dat terrein en de staat van dienst van de partij.

Hans van Heijningen licht toe dat de SP natuurlijk kan roepen dat de SER, het Nederlandse leger en de Nederlandse Bank afgeschaft moeten worden, maar dat dat niet opschiet. De hervorming van de VN is een onderwerp van discussie en staat de laatste maanden op de internationale agenda. Hij pleit ervoor radicale principes aan praktische stappen vooruit te koppelen en te voorkomen dat de SP met haar grote gelijk aan de zijlijn komt te staan. Hij vraagt zich af wat het effect is als Nederland geen bijdrage meer zou leveren aan IMF en Wereldbank en hoe de ontwikkelingslanden hierover denken. In amendement 64, financieel beleid, wordt voorgesteld armoedebestrijding als uitgangspunt te nemen.

Tiny Kox zegt in antwoord op de motie Gidon, de SP-banktegoeden niet te parkeren bij banken die op een of andere wijze investeren in verarmd uranium, kernwapens etc., dat de SP mogelijkheden bekijkt om het banktegoed op een zorgvuldigere manier onder te brengen. Ten aanzien van de emissiehandel, een amendement van Harry Sangers, meent hij dat de emissiehandel bedoeld is om met een gunstige prijs/prestatieverhouding besparingen te bereiken. Verhuur van emissierechten is een vorm van emissiehandel vergelijkbaar met het verhuren van melkquotum. Ten aanzien van het internationaal secretariaat, waarvoor Theo Cornelissen en Michel Eggermond hebben gepleit, hoopt hij dat in de afdelingen meer activiteiten zullen worden ontwikkeld op internationaal gebied, terwijl de congrescommissie voorstander is van de thans gekozen vorm.

Bob Ruers dankt de congrescommissie voor de beantwoording en stelt voor tot stemming over te gaan over het congresstuk met 28 punten (1 toevoeging). En constateert dat de volgende amendementen zijn ingetrokken:

2, 3, 10, 11, 12, 14, 17, 26, 29, 33, 34, 38, 43, 45, 50, 60, 61, 65, 66, 71, 73, 74, 75, 77, 78, 83, 85, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 119, 122, 124, 125, terwijl 127 blijft staan.

Op de amendementen 80 en 81 wordt als één geheel gestemd, daarbij is het advies: overnemen

Van amendement 101 is een gewijzigde versie uitgedeeld waarvan het advies luidt: overnemen.

Nota van wijzigingen pagina 4: als punt 28 is uitgedeeld een wijziging bij de amendementen 3, 4, 5 en 7, waarin het woord internationaal terrorisme zal worden vervangen door grensoverschrijdend terrorisme.

STEMMING OVER DE NOTA VAN WIJZIGINGEN:

De punten 1 t/m 28 worden achtereenvolgens aangenomen

STEMMING OVER DE AMENDEMENTEN:

Amendement 1:	aangenomen;	Amendement 57:	verworpen;
Amendement 4:	verworpen;	Amendement 58:	aangenomen;
Amendement 5:	verworpen;	Amendement 59:	verworpen;
Amendement 6:	aangenomen;	Amendement 62:	verworpen;
Amendement 7:	verworpen;	Amendement 63:	verworpen;
Amendement 8:	verworpen;	Amendement 64:	verworpen;
Amendement 9:	verworpen;	Amendement 67:	aangenomen;
Amendement 13:	verworpen;	Amendement 68:	verworpen;
Amendement 15:	verworpen;	Amendement 69:	verworpen;
Amendement 16:	aangenomen;	Amendement 70:	verworpen;
Amendement 18:	verworpen;	Amendement 70A:	verworpen;
Amendement 19:	aangenomen;	Amendement 72:	aangenomen;
Amendement 20:	aangenomen;	Amendement 76:	verworpen;
Amendement 21:	verworpen;	Amendement 79:	verworpen;
Amendement 22:	verworpen;sAmendement	Amendement 80 en 81 samen:	aangenomen;
Amendement 23:	verworpen;	Amendement 82:	verworpen;
Amendement 24:	verworpen;	Amendement 84:	verworpen;
Amendement 25:	aangenomen;	Amendement 86:	aangenomen;
Amendement 27:	aangenomen;	Amendement 91:	verworpen;
Amendement 28:	aangenomen;	Amendement 94:	aangenomen;
Amendement 30:	aangenomen;	Amendement 95:	aangenomen;
Amendement 31:	wordt met 232 stemmen tegen en 277 stemmen vóór aangenomen.	Amendement 96:	aangenomen;
Amendement 32:	verworpen;	Amendement 97:	aangenomen;
Amendement 35:	aangenomen;	Amendement 99:	aangenomen;
Amendement 36:	verworpen;	Amendement 100:	verworpen;
Amendement 37:	aangenomen;	Amendement 101:	gewijzigde versie met advies overnemen: aan genomen
Amendement 39:	aangenomen;	Amendement 102:	verworpen;
Amendement 40:	verworpen;	Amendement 103:	verworpen;
Amendement 41:	aangenomen;	Amendement 104:	aangenomen;
Amendement 42:	verworpen;	Amendement 105:	verworpen;
Amendement 44:	verworpen;	Amendement 106:	verworpen;
Amendement 46:	verworpen;	Amendement 107:	verworpen;
Amendement 47:	verworpen;	Amendement 108:	aangenomen;
Amendement 48:	verworpen;	Amendement 109:	verworpen;
Amendement 49:	verworpen;	Amendement 110:	verworpen;
Amendement 51:	verworpen;	Amendement 111:	verworpen;
Amendement 52:	verworpen;	Amendement 112:	verworpen;
Amendement 53:	verworpen;	Amendement 113:	verworpen;
Amendement 54:	aangenomen;	Amendement 114:	verworpen;
Amendement 55:	aangenomen;	Amendement 115:	aangenomen;
Amendement 56:	verworpen;	Amendement 116:	aangenomen;

Amendement 117: verworpen;
Amendement 118: verworpen;
Amendement 120: aangenomen;
Amendement 121: verworpen;
Amendement 123: verworpen;
Amendement 126: verworpen;
Amendement 127: verworpen;

Hiermee zijn de volgende stukken vastgesteld:

- De Nota van wijzigingen.
- Amendementen.
- Het Congresstuk ‘Heel de Wereld’ wordt, inclusief de vastgestelde wijzigingen, unaniem aangenomen.

Riet de Wit: ik feliciteer ons met de besluiten. Wij weten in ieder geval wat ons de komende tijd te doen staat. Nu is alleen de vraag met welke bestuursleden we die klus gaan klaren. Ik geef het woord aan de voorzitter van het stembureau voor het bekend maken van de uitslag van de bestuursverkiezing. Zowel de kandidaten, die volgens de voorzitter van het stembureau zijn gekozen in het nieuwe partijbestuur alsook de regiobestuurders, die gekozen zijn op de regioconferenties vraag ik dadelijk op het podium te komen zodat iedereen kan zien wie de komende twee jaar onze partij gaat leiden. Allereerst zou ik graag alle leden van het oude partijbestuur, dat dadelijk aftreedt en de afgelopen twee jaar de kar heeft getrokken van de SP, hartelijk willen danken voor hun inzet. Thé Lau krijgt het laatste woord. Dan is nu het woord aan de voorzitter van het stembureau.

<applaus>.

Jean-Louis van Os: we hebben twee soorten bestuursleden: algemene - en specifieke bestuursfuncties. Er waren 660 mensen stemgerechtigd. De meeste stemmen zijn gehaald door de volgende, algemene bestuursleden:

Ronald van Raak is met 578 stemmen gekozen;
Met 544 stemmen is Herman Beekers gekozen;
Met 509 stemmen is Hans van Leeuwen gekozen;
Met 491 stemmen is de eerste vrouw, Renske Leijten gekozen;
Met 481 stemmen is Driek van Vugt gekozen;
Met 435 stemmen is Cor Vergeer gekozen;
Met 428 stemmen is Paul Ulenbelt gekozen;
Met 425 stemmen is Jeroen Zonneveld gekozen;
Met 397 stemmen is Sjoerd Uitslag gekozen;
Met 394 stemmen is Anna de Groot gekozen.

Specifieke bestuursfuncties:

- Voor scholingssecretaris zijn op Riet de Wit 644 stemmen uitgebracht: 15 blanco en 629 mensen stemden positief;
- Afdelingssecretaris: 651 mensen hebben een stem uitgebracht: 49 blanco en 601 stemden positief voor Rosita van Gijlswijk;
- Voor penningmeester zijn totaal 648 stemmen uitgebracht, 7 blanco: Mia van Boxtel kreeg 187 stemmen en Marga van Broekhoven 453 stemmen;

- Algemeen secretaris: 646 mensen hebben gestemd: 22 blanco en 624 op Hans van Heijningen;
- Partijvoorzitter: 641 stemmen, waarvan 61 blanco waren en 578 zeiden: Jan Marijnissen kom uit je bed, je bent benoemd!

Met een optreden van Thé Lau wordt het Congres om 19.00 uur afgesloten.